

Musikk

side 21

Verdens rasshøl
er verdens lys

side 16 og 17

Portrettet:
Det hender jeg er
morsom

side 19

Møte med
Kari
Bremnes

side 14 og 15

Utopia

STUDENTAVISA

I TROMSØ

Nr. 2 2. mars 1993 17. årgang

UB er frigjort

Det er nå blitt over 200 frie lesesalsplasser på UB. Alle med fast plass er flyttet til UBkjelleren, bortsett fra hovedfags- og 4.avdeling jus-studenter.

Se side 5

Festklar Bodega

Bodegaen er blitt mørkeblå og vinrød. En uke har det tatt for 10-12 frivillige studenter å pusse den opp, med 75 000 kroner i støtte fra universitetet. Nå er det bare møblene som mangler.

Se billedreportasje side 8

Kantine-terror

Har du tenkt på hvordan det er å være kantinedame og se flassen drysse ned i matretterne fra studenthoder som bøyer seg over disken for å se på menyen?

Møt Else Hansen på side 9

Historie flytter

Historieseksjonen skal flytte ut av ISV-bygget og ca. 50 meter ned i Breivikaskråningen. Dette betyr bedre plass på ISV.

Se side 4

UKA-93 ser land

Se side 4

Tale er gull, taushet sølv

Utopia erfarer til stadig folks redsel for å si sin egen mening. Dette gjelder blant både studenter og ansatte. Personer som "brenner" for saker når man først kommer i kontakt med dem. Sterke meninger som ofte har en undertone av misnøye.

Som et nyhetsorgan for universitetet prøver vi så godt vi kan å fange opp all murring i korridorene. For den finnes i aller høyeste grad. Men selv om fangsten er god hjelper det så lite når den absolutt ikke vil over båtripa og opp i dagens lys: "Vil ikke starte en krangel. Ønsker ikke stå fram."

Det er ikke til å unngå at det oppstår konflikter på et så stort samarbeidsorgan som universitetet er. Spørsmålet er hvordan dette samarbeidet kan fungere best mulig og hvordan konflikten kan bli løst.

Utopia er en avis for studenter og ansatte ved universitetet i Tromsø. Vi ønsker å være et organ hvor det kan bli satt ord på misnøyen, flere sider av saken kan komme frem og en sunn debatt kan pågå.

Ønsket om ikke å stå frem er lite forenelig med konfliktløsning.

Ingen matglede

**-Har du fått någon frukost i dag?
-Nej, inte en droppe.**

Ja - som Kolingen - sier også noen av oss på ISV; at nå får det bli nok. Ikke blir det mat og ikke blir det drikke. Og ei heller glede - iallefall ingen matglede.

Hver dag møtes våre ansatte av en overfylt kantine med fulle bord og lange køer. Mange snur - og vender snuta tilbake til ensomme kontor. Det er ikke særlig hyggelig.

ISV har båret hovedbyrden ved det åpne universitet. Et økende antall studenter har kommet strømmende, og kantina er overfylt til enhver tid. Den brukes til tilgjengelig kaffepause, matpause og til kollokviering. Det er vel og bra å være ettertraktet, det er bra med liv og røre, men grensen er nådd,

både for studenter og ansatte. Arealene rommer hverken den ene eller den andre gruppa fullt ut. En vanskelig kantinesituasjon har medført så mangt. Ikke minst av rykter. Studentene vil ha det til at de ansatte ved ISV ønsker kantina for seg selv, og de ansatte føler

seg forvist av studenter. Ingen rykter forteller den hele og fulle sannhet. Men ryktene har sitt opphav; ingen røk uten ild.

Sannheten er at situasjonen oppfattes som så alvorlig, at de fleste ansatte er sluttet å gå i kantina. Det har vært tatt en rekke initiativ for å avhjelpe situasjonen. Som f.eks. underskriftsaksjoner

blant de ansatte, brev og drøftinger mellom berørte parter om ulike tiltak. Blant tiltakene som har vært drøftet, har vært øremerking av bord for ansatte, egne åpningstider kun for ansatte og utvidelse av arealene. Det vil foreløpig bli gjort noe med det siste. I løpet av semesteret vil arealene bli utvidet ved at Storm-gangen (mot UB) blir ominnredet. Det betyr utvidelse av antall sitteplasser med ca. 100. Samtidig skal Studentsamskipnaden sette inn flere automater for

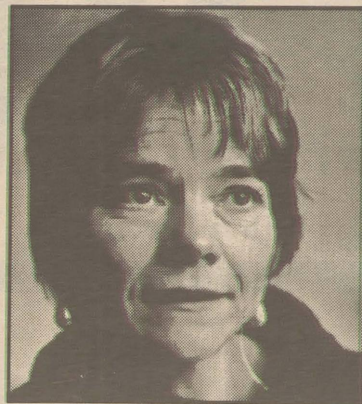
drikke. Kanskje kan dette hjelpe litt. Men neppe løse situasjonen. Studentene har vært trukket inn i diskusjonen om ulike tiltak. Dette fordi såvel ansatte som studenter har universitetet som arbeidsplass og målet er å skape gode arbeidsforhold for alle. Det er likevel en forskjell mellom ansatte og studenter; de ansatte opp-

holder seg ved universitetet i mange år og de ansattes behov for felles opholdsrom og møtesteder er av vesentlig betydning for et godt fagmiljø og derav læringsmiljø for studentene. Det er alvorlig også for studentene når det sosiale miljøet blant lærerne er truet.

Da ISV - Breivika- ble bygget, ble det diskutert hvorvidt kantina på ISV skulle brukes av ansatte (UB til studentene) eller om det skulle være felles kantine for an-

satte og studenter. Den gang ønsket alle parter en felles kantine for felles meningsutveksling og sosialt samvær. Realiteten i dag er at kantina som fellesareal ikke fungerer.

I diskusjonen som pågår er det derfor viktig at også studentene tar situasjonen alvorlig. De ansatte ve og vel er av viktig betydning for et godt studiemiljø. Vi kunne derfor ønske oss litt mer forståelse fra studentenes side i saken - og ikke ensidig tilbakevisning av foreslåtte tiltak. Det er godt mulig at tiltakene ikke er særlig gode eller at de vanskelig lar seg gjennomføre i praksis, men de er et signal om en presset situasjon. Resultatet av en avvisning kan bli egne kantiner for ansatte i framtidige bygg. Ønsker vi dette?

Kronikken er skrevet av ISV's avdelingsleder Ingeborg Harsten

Lukking av hovedfag?!

Det er forbausende å lese i Utopia nr.1/1993 at studiedirektør Paul Stray mener "det har vært vellykka å holde universitetet åpent så langt". Er man fullstendig blind og døv oppe i Hovedgården? Det må man virkelig være for å ha overhørt og oversett misnøyen som har ulmet på ISV de siste ett til to årene, for ikke å ha registrert at man har diskutert og bedt om lukking flere ganger på grunn av en uholdbar arbeids- og studiesituasjon. Fra ISV sitt synspunkt - de ansatte og hovedfagsstudentene - har det ikke vært vellykka med et åpent universitet. En annen sak er at UiTø's ledelse sikkert trives med å markedsføre "det åpne universitet" overfor de bevilgnende myndigheter i disse arbeidsledighetstider.

"Det åpne universitet" er en fin tanke, men hvem skal egentlig betale? Og hvem skal nyte godt av de økte bevilgningene UiTø tross alt får på grunn av økt studenttall? Her på ISV har vi fått brorparten av de mange nye studentene, uten at vi på noen måte har fått tilsvarende bevilgninger eller lærekrefter (les: stillinger). Fortsetter det på denne måten ender vi opp med et eksepsjonelt godt studietilbud; alle sammen får lik rett til ingenting! For å presi-

sere: Når antall studenter går mot uendelig går undervisning og særlig veiledning mot null, og den lille resten som blir igjen holder ikke mål kvalitetsmessig. Ingen andre en Paul Stray og universitetsledelsen er tjent med en slik situasjon.

Vi har i minst to år fått føle at det høye studenttallet på OPA hovedfag (våren 1993: 75 studenter), kombinert med et stort antall studenter på grunn- og mellomfag (våren 1993: 192 studenter) og få ansatte (våren 1993: reelt sett 4, siden 2 er på forskningsfri og flere stillinger står ubesatt) betyr en ganske pressa situasjon. I inneværende semester er 3 av de 4 ansatte kvalifisert til å drive hovedfagsveiledning, det vil si vi er 25 hovedfags-studenter per ansatt. Det er den reelle situasjonen, dette er vår virkelighet. Vi er ikke villige til, med viten og vilje, å forlenge den normerte tida på hovedfag mer enn høyst nødvendig, fordi vi ikke får veiledning, får dårlig veiledning, dårlige forelesninger osv. I den grad dette skjer, skyldes det selvfølgelig at de ansatte har andre arbeidsoppgaver og forpliktelser enn oss. Vi nyter godt av et åpent hovedfagstilbud - eller gjør vi egentlig det?. Det koster oss

ganske mye i tid og dyre studielån, fordi situasjonen gjør det umulig å komme seg gjennom på normert tid.

Skal vi finne oss i denne minimumssituasjonen lenger? Skal vi la situasjonen bli verre for alle ved å ta opp 10-20 nye hovedfagsstudenter hvert semester?

Hovedfagsstudenter og ansatte på ISV vil ikke lenger finne seg i å være salderingsposten som får regnskapet til å gå opp. Debatten om lukking av hovedfag på ISV er ikke ny. Den har vært ført blant ansatte (og studenter) de siste 3-4 semestrene, og hvert semester har også de styrende organer på instituttet tatt opp spørsmålet til seriøs og grundig behandling. Flere av fagene, spesielt OPA og planlegging, har i sine seksjonsråd bedt om lukking/adgangsregulering, sist gjorde OPA dette 1.2.93. Instituttrådet, som er det høyeste bestemende organet på ISV, hadde lukkingssaken oppe 15.2.93, og der ble det vedtatt lukking (dvs. karaktergrense på 2.7 samt muligheter for bare ta opp studenter etter kapasitet). Vedtaket skjedde mot studentrepresentantenes stemmer - instituttallmøtet uka før gikk (selvfølgelig) imot lukking. Blant de ansatte

er holdninga imidlertid klar. De 14 tilstedeværende på møtet 15.2. - teknisk/administrative som vitenskaplige ansatte fra alle fagene på ISV - stemte for lukking vedtaket, og debatten forut for vedtaket viste tydelig at det er irretasjon, harme og nærmest forvilelse blant de ansatte over dagens situasjon.

Hva kan vi så gjøre? Fagutvalget på OPA hovedfag støtter vedtaket i rådet. det kan se ut som om straktiltak er påkrevd. Det nytter da ikke å lukke i bunn, og det er heller ikke ønskelig fra noe hold. Det nytter kanskje å be om flere stillinger, men det tar tid å få de besatt (ca. 1 år) - dessuten viser dagens situasjon at det ikke er flust med kvalifiserte søkere til vårt fag. Faget er bygd opp på mange sørmorske institusjoner de siste par årene (Universitetet i Trondheim og flere distrikthøgskoler), noe som gjør at det er stor konkurranse på landsbasis om kvalifiserte statsvitere.

En akutt situasjon må løses med akutte tiltak, og vi i fagutvalget går derfor inn for adgangsregulering til hovedfag. Det er det eneste som vil ha rask effekt, og som vil bidra til å løse de problemene vi står oppe i.

Stray uttaler også i Utopia at han ikke har fått noe entydig signal fra studentene om at de er misfornøyde med universitetets åpne linje. Ok - han har nok ikke fått noen entydige signaler, men signaler har de fått. Blant annet har dette fagutvalget sent brev til sentraladministrasjonen i mai i år og bedt om lukking. Og burde ikke universitetets egen statistikk over uteksaminerte hovedfagsstudenter ved ISV - sett i forhold til antallet registrerte på hovedfag - tale sitt språk? Tror man at årsakene bare ligger i deltidjobb, familieforpliktelser, kantinesitting eller hva det nå er vi får høre til vanlig? Tror man at studietida er helt upåvirket av ressursituasjonen på faget og instituttet?

Fra fagutvalget på Offentlig politikk og administrasjon hovedfag:

*Björg Breivik
Hege Walør Fagertun
Kai Friis
Tove Klæboe Nilsen
Lars Aage Rotvold
Ingelin Søråas*

Utopia er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø. Avisen gis ut med støtte fra Studentsamskipnaden.

Redaksjonens adresse: Universitetet-UB, 9037 Tromsø. Telefon (083)44283, Faks (083) 44905 (merk "Utopia")

Ansvarlig redaktør: Marianne Tønnessen
Redaktør: Anna Katarina Paus Grova
Kulturredaktør: Kurt A. Seljeseth
Redaksjonssekretær: Ma'ayan Murad
Fotoansvarlig: Markus Hareide
Sivilarbeider: Tomas Sætre

Redaksjon: Erik Ødegaard, Øyvind Eggen, Anders Røeggen, Snorre Sanner, Sten-Rune Roland, Robert Hagen, Ingrid Neerland Walseth, Jørn Söderholm, Odd Kristian Dahle, Magnus Skaar, Jon Vold, Hilde Klemetsdal, Laila Unhjem, Henriette H. Jacobsen, Rune Dalheim, Jarle Johansen, Espen Hansen, André Hedqvist, Anne Ernsten,

Cathrine Hansteen Liland, Kai H. Nygaard, Anne Grete Sandaune, Bjørn Langgård, Håvard Sommernes, Ingebjørg Bondevik Tønnessen, Fredrik Nilsen, Per Ness, Per Ivar Johansen, Rune N. Andreassen, Geir K. Ronald, Linda Andreassen, Klaus J. Sonstad, Ingveig Holand Wahl.

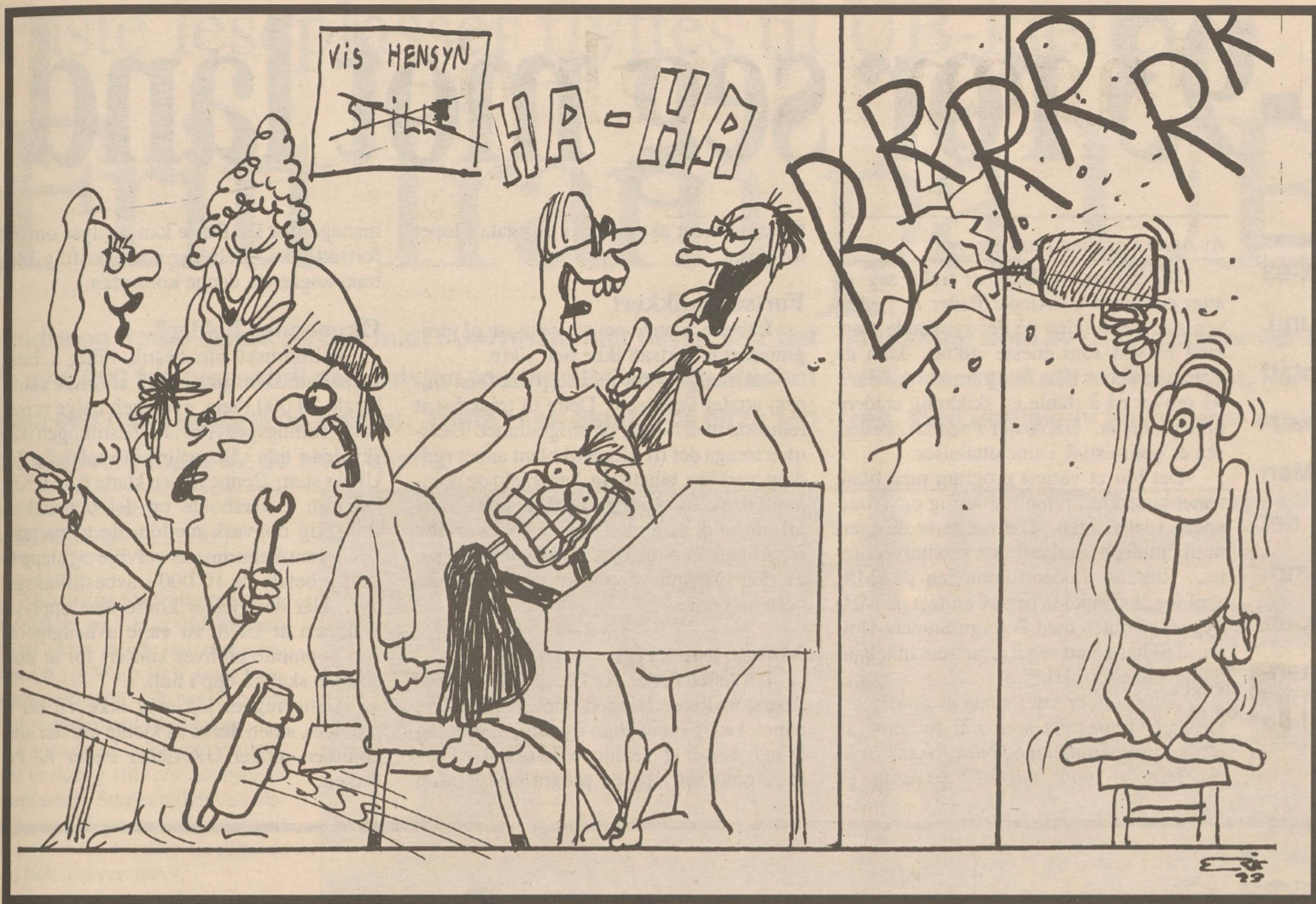
Trykk: Bladet Tromsø

Opplag: 4000

Annonser: Annonsepris: Kr 5,- pr sp. mm. For annonser, kontakt redaksjonen.

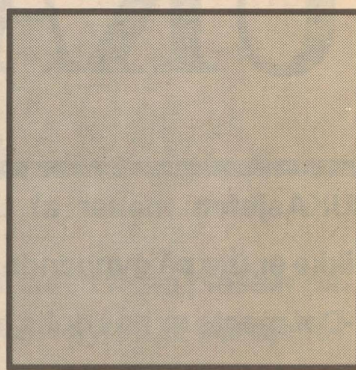
Neste deadline: 12. mars 1993.

Fire på rad

Hva er det verste du vet?

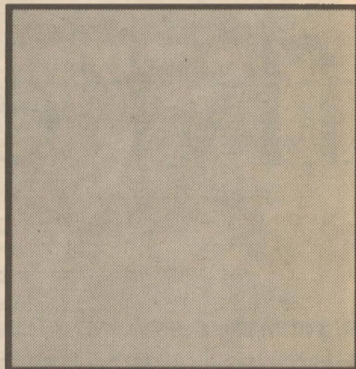

Arne Hauge, filosofi
hovedfag og biologi:
Nynazister.

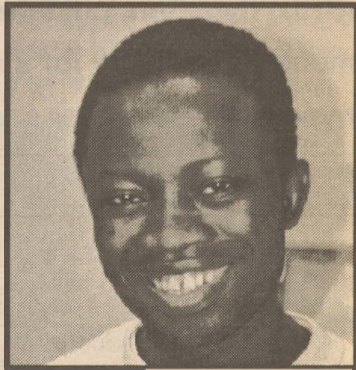
Liv Forså Østerud, 2.avd.
jus

Narkotika, kynisk utnyttning.
Og smoking med kort jakke, hvite
tennissocker og smurfesko som
tilbehør.

Lena Gunnarsen, fransk
grunnemne:

Sånn pessvær som vi hadde
sist, regn og is. Da ble jeg i
dårlig humør. Og å vente på folk
som ikke kommer. Ja hun kom-
mer sikkert men det er så kjede-
lig å stå her og vente.

Kwasi Amakye, OPA
grunnfag:

At man ikke viser kjærlighet.

Vi noterer at

-vis hensyn-skiltene på UB ikke gjelder for ansatte, rengjøringspersonale og vaktmestere som utfører sitt arbeid i disse lokalene. Hver dag høres blant annet en jevn dur av støvsuging mellom reolene. Vaktmestrene utfører sitt arbeid med flid og samarbeid. Noe som kan bekrefte av studentene som alle kan følge med i hvem som har hammeren der de står og roper bak hver sin vegg. Men å pålegge yrkesaktive munncurv ville stride sterkt i mot arbeidsmiljøloven.

-man ikke får psykiske problemer av å flytte ned et par trapper. Dette ble oss opplyst ved en undersøkelse om hvordan folk synes det var å måtte flytte fra de faste lesesalsplassene på UB ned til UB kjelleren

-studiedirektør Paul Stray ikke er helt oppdatert med hvilken situasjon som foreligger for hovedfagsstudentene. Dette siden han to uker før ISV går inn for lukking av hovedfag, uttaler at det har vært velykka å holde universitetet åpent så langt. Langt varer ikke lenge nå til dags.

-studentpolitikere klager over lavt engasjement blant studentene i Tromsø. Det har vi hørt mange ganger. Nå ser det imidlertid ut til at den sløve massen endelig har begynt å ulme og rase. Særgruppene ved UiTø, slik som alenefedre, de med dårlig rygg og de med dårlig ånde, trodde nylig de sto i fare for å miste sine faste leseplasser på UB og bli flyttet ned til Breivika. Det gikk ikke mange dagene før massemøtene ble bebudet for å hindre det fryktelige i å skje.

Her ligger det en god idé for studentpolitikere. Dersom folk mister sine fordeler blir de rasende.

Så hvorfor ikke vedta flere hårreisende og ydmykende ting, slik som skoleuniformer og offentlig refs. Da blir det gøy å være studentenes fremste barrikadestormere igjen.

-det som samler flest studenter på samme tid og sted ved UITØ utvilsomt er VM. Da samles hundrevis av engasjerte studenter seg og deltar med iver og glød i Vegard og Bjørns prestasjoner. Har studentpolitikere noe å lære?

-navnet ditt kan ha langt større betydning enn du selv tror. Etter enn titt i telefonlisten ved Universitetet i Tromsø kan det bekrefte at navn er yrkesbestemt. Blant annet kan nevnes Håvard Hals og Marite Rygg som begge jobber under fagområdet medisin. Strøm derimot holder til under institutt for matematiske realfag. Flåten og Finne finner vi selv-sagt under Norges fiskerihøgskole. Tore Torske er på IBG og Joseph Fox på zoologi. Så er du i tvil om hvilken yrkesretning du skal velge ta en titt på studie kortet ditt, eventuelt bytt navn til Millionær.

-rektor Ole D. Mjøs synes at han begynner å se gammel og rynkete ut. Han (rektor) ytret nylig ønske om at et bilde tatt til UKA-programmet 1991 skulle bli brukt til årets UKA-program. Hvis dette ikke var å oppdrive ville han selv finne et bilde. Fotografen kunne i alle tilfelle bare tusle hjem med ubrukt film. Bravo Mjøs, du fant en billigere måte enn Michael Jackson for å se yngre ut.

Studentavisa for 15 år siden:

Ny utvikling i "vaskesaka":

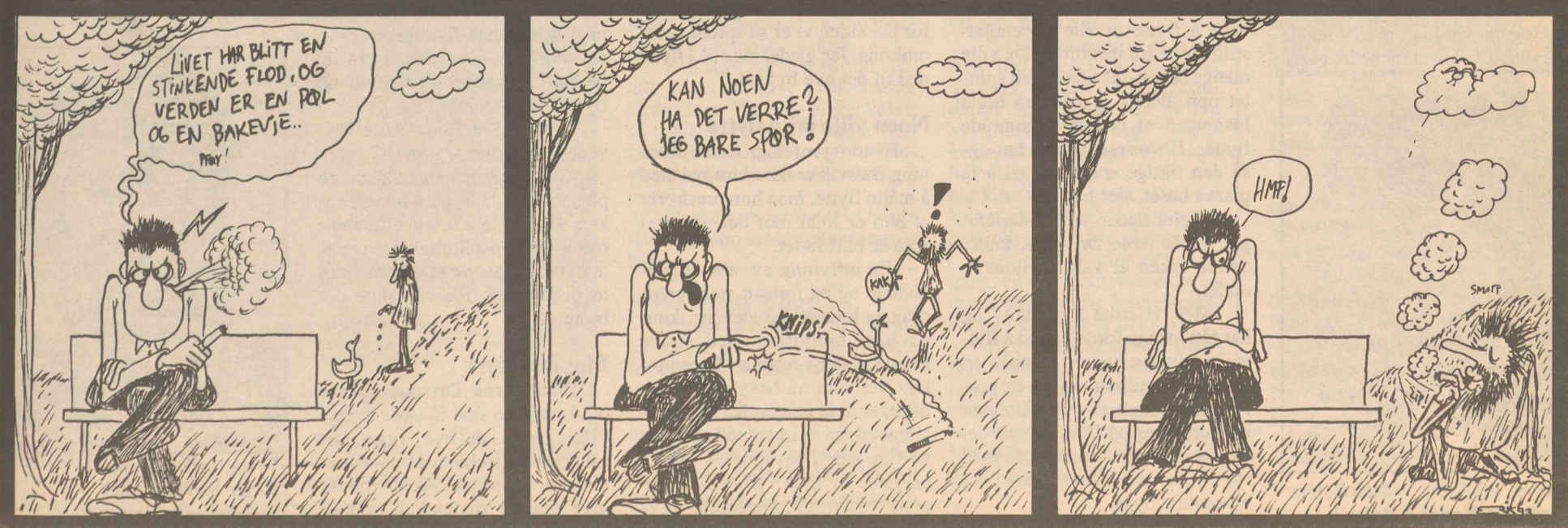
Beboerne på "Myra" legger ned vaskinga!

Etter drøftinger blant de berørte beboerne på Prestvatn studentheim, og etter at det ble kjent at Samskipnaden hadde høyna husleia f.o.m. 1. Okt., mens vasking på Storskogåsen først ble igangsatt fra 1. november i fjor, begynte tålmodigheta å ta slutt. Beboerne på Storskogåsen oppdaga dette, og krevde økninga for oktober refundert, noe vi også forstår de har fått. Samtidig viser det seg at endel andre beboere ikke har fått ettergitt noe som helst av denne klart ulovlige husleieøkninga, ja Samskipnaden har ennå pr. idag ikke latt høre et kvekk fra seg!! Det opplyser formannen i Leieboerutvalget på Prestvatn Stein Abrahamsen, til oss.

Leieboermøtet vedtok derfor følgende:

"Vi støtter at beboerne på Myra legger ned vasking av fellesrom med virkning fra 9/2. Leieboerutvalget gjør ny henvendelse til Samskipnaden for å oppklare hvorfor Storskogåsen fikk ettergitt "vaske-tier" og ikke Prestvatn".

Det minste Administrasjonen nå kan gjøre er å beklage saksbehandlninga, og straks betale tilbake de penger som urettmessig er innkrevd!

UKA-93 ror seg mot land

UKAsjefen mener at UKA-93 ikke er ute på gyngende grunn. -Det meste er nå i boks, unntatt et par ting som må avtales nærmere, uttaler Pedersen. Men etter det Utopia erfarer er det fortsatt en del usikkerhetsmomenter når det gjelder den kommende UKA. Blant annet mangler det frivillige hjelpere til de fleste av arrangementene.

Av Anna Katarina Paus Grova

UKAstyrets medlemmer trakk seg en etter en, inntil UKAleder Peder A. Pedersen satt alene igjen på det synkende skip, med revyen som eneste støtte. Men de siste ukene har blitt flittig brukt og UKA-93 prøver nå å stable en skikkelig studentuke på beina. UKA-sjef Peder A. Pedersen er optimistisk i sine uttalelser:

-Det blir et variert program med blant annet konserter, fotballturnering og Tromsødåp i labyrinten. Det meste er delegert ut til mindre organisasjoner ved universitetet. Ruphus, studentforeningen på IMR, skal for eksempel ta seg av en fest på MH-bygget sammen med Foreign Student Union. TSI har påtatt seg å arrangere innebandy og fotballturnering.

Andre som er satt i sving er Studentorkesteret Ompagniet som står for mye av lørdagsprogrammet med Nord-Norsk frokost, fergetur rundt øya med servering av

fiskesuppe og aktiviteter i Storgata i løpet av dagen.

Fortsatt usikkert

Enkelte arrangementer oppsatt på programmet er fortsatt ikke helt sikre.

- Arrangører for rebusløp må først finnes, uttaler Pedersen. Dette til tross for at rebusløp med bil står på programmet. Dessuten trengs det frivillige til blant annet rydding, vasking, billettsalg, bærhjelp og dommere til de forskjellige konkurranser. Det vil bli holdt et møte i Aud Max hvor alle frivillige kan møte opp. Gjennomføringen av den offisielle åpningen er heller ikke bestemt ennå.

Mange konserter

UKAsjef Peder A. Pedersen kan love flere store konserter med kjente band. Blant annet kan nevnes Jan Eggum, Dronning Mauds Land og Yeahlove Swans. De Derre er også satt opp på programmet. Men

manager for De Derre kan opplyse om det fortsatt ikke foreligger noen skriftlig kontrakt angående denne konserten.

Økonomien holder?

Kulturhuset ble bestilt tidlig i høst. Leiekontrakten gikk ut på at UKA skulle betale 20 000 i leie, eventuelt halve prisen i avbestillingsgebyr hvis avbestillingen ikke skjedde i tide. Det ville si to måneder før UKAs start. Denne fristen klarte ikke UKA-ledelsen å overholde og det oppstod en skikkelig oppvask mellom de to partene. UKA vant kulturhusets velvilje og slapp til slutt å betale de 10 000 i avbestillingsgebyr. Når det gjelder konsertene opplyser Pedersen at UKA vil være avhengige av 166 oppmøtte på hver konsert for at økonomien skal gå opp i null.

- Dette regner jeg med ikke vil bli et problem, siden det er så kjente artister som kommer, uttaler UKAleder Peder A. Pedersen.

Historie flytter

- 50 meter

Historieseksjonen har fått nye lokaler i det gamle AMO-senteret øverst i skråningen til Breivika videregående skole, og flytter dit til høsten. Til nyttår vil også alle hovedfagstudentene på historie og Registreringsentralen for historiske data (RHD) flytte inn, og dermed blir et av hjørnerommene på UB ledig for studentene. Enten som 40 nye leseplasser eller som et undervisningsrom.

Av Tomas Sætre og Geir K. Ronland (foto)

Det nye bygget til historieseksjonen er på i alt 1800 kvadratmeter.

-Vi kan dermed snakke om en opptil 30% økning av Institutt for samfunnsvitenskap (ISV) sine arealer, sier Unni Grønneng ved plan- og driftsavdelingen (PLUT).

-Vi inngikk i høst en leieavtale med Troms fylke om dette bygget, og det var klart at ISV hadde det største behovet for bedre plass.

-Jeg er lojal mot vedtaket, sier professor Randi R. Balsvik

15.januar vedtok Instituttstyret ved ISV at historieseksjonen skulle flytte.

ISV valgte å flytte ut historie

Instituttleder Reidar Bertelsen ved ISV kan fortelle at flere alternativer ble vurdert når ISV skulle flytte ut en del av sin virksomhet.

-Offentlig politikk og administrasjon var usikre på om de var interessert, og et alternativ hadde vært å flytte ut alle stipendiatstillingene fra instituttet. Da ville mange enkelt-seksjoner blitt splittet opp, derfor er det den beste løsningen at et helt fagområde flytter. Historieseksjonen har også den riktige størrelsen til å få plass i huset, sier han.

Seksjonsleder ved historiefaget, Einar Arne Drivenes, kaller denne saken et valg mellom to onder.

-Men vi stilte tøffe krav og har fått mange fordeler ved å flytte. I realiteten har vi fått cirka en og en halv stilling ekstra, og professorkontorene er opptil dobbelt så store som på ISV. Vi ser det også som en stor fordel å få med oss alle hovedfagstudentene til et og samme bygg.

Hovedfagsstudenten Einar Aas er glad for å få en egen leseplass for seg og sine medstudenter i det nye Historiebygget 50 meter neden for ISV.

Dette er et poeng som også hovedfagsstudenten Einar Aas er opptatt av.

-Det er et problem at vi ikke har noen særlig kontakt oss imellom. Det blir til at vi jobber hver for oss siden vi er så spredt rundt omkring. Jeg gleder meg til å flytte ned til det nye bygget.

Noen ville ikke flytte

Historieprofessor Randi Rønning Balsvik er ikke fornøyd med å måtte flytte, men hun presiserer at hun er lojal mot det vedtaket som er blitt fattet.

-En utflytting av alle stipendiatene og en fortsatt stor spredning av hovedfagstudentene kunne blitt motvirket med større kontaktflater i form av flere møter. Det som nå bekymrer meg mest, er at vi mister den uformelle kontakten vi har med kollegene våre når vi beveger oss rundt i gangene og sitter i kantina i dette pene bygningskomplekset ISV/

ISL/UB er. Det er klart at estetiske hensyn også teller mye for meg. Dessuten er vi allerede få kvinner her på ISV. Jeg vil heller ikke miste den kontakten, sier Balsvik

- Det som irriterer meg mest med hele denne flyttesaken er at det aldri ble noen debatt om de faglige konsekvensene at vi nå flytter.

Dette kaller Einar Arne Drivenes "et fiktivt argument"

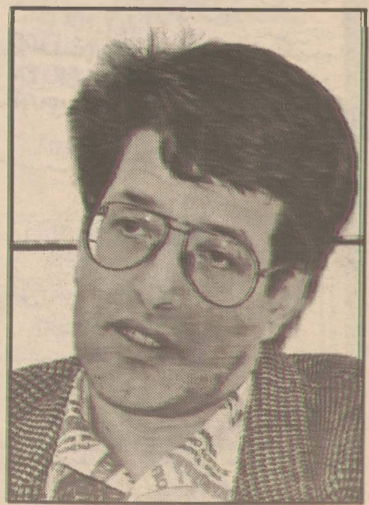
-Slike argumenter ser jeg bare på som et forsøk på å utsette saken. ISV ville uansett blitt rammet av en oppsplitting. Noen måtte flytte, og det var et valg mellom to onder. Jeg tror vi valgte det beste.

Planer videre

Einar Arne Drivenes håper også på at de skal få store undervisningsrom i det nye bygget. Det har vært et problem at undervisningsrommene på ISV er bygd for mye mindre studentkull enn de

har i dag.

Planen er også å bygge en gjennomgang som gjør det mulig å bevege seg tørrskodd fra ISV via IRV-bygget og ned til det nye historiebygget.

-Vi var tøffe og oppnådde mange fordeler, sier seksjonsleder Drivenes

Faste leseplasser flyttes til UB-kjelleren

Fritt fram på UB

I andre og tredje etasje på UB, midt i Universitetets navle, står det nå over 200 frie plasser til disposisjon for den alminnelige student (som står tidlig opp, vel og merke). Dette er en økning på cirka 140 frie plasser i løpet av de siste ukene.

Studenter som av ulike grunner har blitt tildelt faste plasser på dette svært så attraktive stedet, har nå blitt flyttet til UB-kjelleren, med unntak av hovedfags- og 4. avd.-studenter.

Av Hilde Klemetsdal
og Markus Hareide (foto)

Ansvarlige for fordelingen av leseplasser på UB er tildelingsutvalget, som består av representanter fra ISV og IRV samt lese-salsinspektøren. ISL har ikke stilt med representant til utvalget.

Fagene ved de nevnte institut-tene er dårlig stilt når det gjelder leseplasser. Studenttallet ved disse fagområdene er nesten dobbelt så høyt som antallet leseplasser ved hele universitetet.

Overvaag legger føringer

Det er altså ikke administra-sjonen ved universitetet som har ansvaret for fordelingen av plassen. Allikevel har ikke tildelings-utvalget frie tøyler.

-Studiedirektør, Harald Overvaag la føringer på oss ved å fastslå at hovedfag- og 4. avdelingsstudenter har krav på fast plass på UB, forklarer Jan Helge Luth, representant for ISV i tildelingsutvalget.

Misforståelser

Dette ble vedtatt 15. februar, og hadde umiddelbar virkning. Allerede dagen etter kom oppslaget om hvem som fortsatt hadde plass på UB. Andre studenter med faste plasser ble ikke informert om hva som ville skje. Dette skapte en storm av protester og klager. Mange trodde de hadde mistet plassen sin.

-Meldingen om at ingen hadde mistet plassene sine kom for seint, innrømmer Jan Helge Luth, og måten vi gjorde det på kunne vært mer profesjonell. Det var

Fra og med 25. februar er UB-kjelleren tatt i bruk for faste leseplasser. Ingen særgrupper mister plassene sine slik mange har trodd, men nå vil det bli cirka 140 flere ledige plasser i de to populære etasjene oppe i Universitetsbiblioteket.

Foto: Arkiv

tungt å kaste folk fra plassene sine, men noe måtte gjøres. I all for lang tid har den vanlige studenten vært glemt, og intensjonen med Biblioteket er jo at folk skal kunne låne bøker, og lese dem der.

Kjelleren tatt i bruk

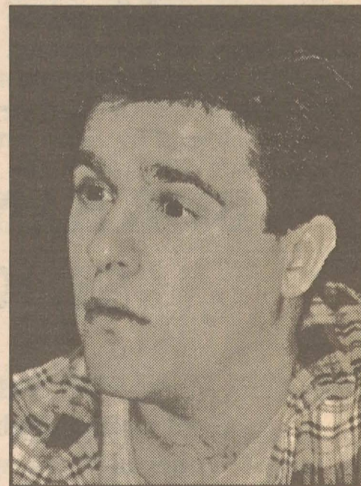
-Utdelingen av faste leseplasser hadde sklidd helt ut, sier Jan Helge Luth, noe burde vært gjort for lenge siden, før situasjonen ble så forsvilt.

Fra og med 25. februar er kjel-

leren tatt i bruk til faste plasser.

-Forsørgerne og de andre gruppene som har fått plass i kjelleren, burde være fornøyde, mener Luth, men legger til at han opprinnelig var imot denne typen "merking" av studenter.

Jan Helge Luth vil forøvrig ta ut permisjon, som følge av arbeidsmengden og det presset som vervet har ført med seg.

-Den vanlige student har lenge vært glemt, sier Jan Helge Luth i tildelingsutvalget.

Saken er nå flyttet til klageinstansen. Lesesalsinspektør, Aksel Pedersen, mener at denne saken er langt fra avsluttet.

-Tildelingsutvalgets rolle burde vurderes på nytt, sier lesesalsinspektøren, og vi trenger et utvalg som kan jobbe med å finne en løsning på problemene rundt leseplasser og fordelingen av disse.

-Burde vært tatt opp i Universitetsstyret

-Et nytt lesesalshus vil bli påbegynt; trolig om et år, sier Universitetsdirektør Harald Overvaag

Av Hilde Klemetsdal
og Markus Hareide (foto)

Unni Grønneng, plansjef i Plan- og Utretningsavdelingen, setter spørsmålsteget ved behandlingen av leseplass-saken.

-Forslaget burde ikke blitt vedtatt på et så lavt nivå, mener Grønneng. For meg virker saken så omfattende at den burde vært tatt opp i Universitetsstyret. Universitetsdirektør Harald Overvaag er enig.

-Det er nok mulig at vi burde tatt dette opp sentralt, innrømmer han.

Motstridende planer

Administrasjonen ved Universitetet har gått inn for å overlate fordelingen av plasser til studentene.

-Vi vil satse på å fjerne flest mulig fra andre og tredje etasje på UB, fortsetter Grønneng. Men vi må først ha et reelt tilbud til hovedfag- og 4. avdelingsstuden-

ter. Vårt syn i administrasjonen er at antallet faste plasser på UB bør begrenses av hensyn til den alminnelige student.

Universitetsdirektøren har en annen oppfatning av hva som vil skje framover.

-En av grunnene til at vi har flere frie plasser på UB nå, er det store antallet hovedfagsstudenter som ventes fra høsten av, mener Overvaag, vi kan komme til å få opptil 70 nye hovedfagsstudenter, som alle har krav på fast plass. Dermed kan vi ikke ta sikte på å gjøre hele UB om til frie plasser.

Det er nye prosjekter på gang, og Universitetsdirektøren mener behovet for lesesalsplasser på langt nær er dekket.

-Et nytt lesesalshus er planlagt, forklarer Overvaag, dette huset vil trolig bli påbegynt om cirka et år. Vi har også planer om et nytt, stort bygg rett ved UB, men dette vil ikke bli aktuelt før om fire-fem år.

Ex.phil i ny form?

Nytenkning på medisin

- Mange leger har for dårlig kompetanse når det gjelder etiske spørsmål og se helheten i en del av de problemstillinger de står ovenfor. Legen har blitt for mye biologisk ekspert og for lite medmenneske. For medisinerstudentene utgjør ex.phil i dag hovedtilbudet på områder som gir grunnlag for se en større helhet i sykdomsbildet. Det er derfor nødvendig med en utvidelse og endring innen dette fagtilbudet.

Av Anne Grete Sandaune og Odd K. Dahle(foto)

Dette mener stipendiat Edvin Schei ved Institutt for Samfunnsmedisin (ISM). - I forbindelse med at medisinstudiet i Tromsø er under revurdering er det behov for å se nærmere på sammenhengen mellom ex.phil og beslektede temaer seinere i studiet, sier han. Schei har utformet et forslag til endringer når det gjelder dette faget, men har foreløpig ikke fått gjennomslag for sine synspunkter i studiestyret.

Behov for kritisk tankegang

Schei sitt forslag går ut på at ex.phil fremdeles skal være et obligatorisk, eksamensbelagt fag. Men faget bør utvides og tilpas-

Edvin Schei er stipendiat ved Institutt for Samfunnsmedisin

ses legeyrkets spesielle forhold, og gi grunnlag for en mer kritisk tankegang i forhold til teorier og metoder som er framtrepende i dagens legevitsenskap.

Medisinsk Filosofi

Seksti prosent av de som begynner å studere medisin har allerede tatt ex.phil. Dette fører til at første semesteret for mange fortoner seg som ei ustrukturert ventetid. Dessuten er faget lite koordinert med andre humanistiske fag i studiet, og dette er også noe av grunnen til at han mener at det er behov for en vurdering av faginnholdet. I følge Schei bør undervisning i humaniora organiseres på en gjennomtenkt måte, og for eksempel skifte navn til Medisinsk Filosofi. En mer helhetlig undervisning vil gi studentene mulighet til å reflektere over de utfordringene de møter gjennom studiet.

Egen eksamen

-De biologiske, "tunge" fagene blir stadig mer vektlagt utover i studiet, og studentene får lite trening i å se humanistiske aspekter ved sykdom, sier han. I følge hans forslag bør undervisninga i humanistiske fag ikke gis i en bolktidlig i studiet, men i mindre bolker gjennom hele utdanninga. Temaene bør være mest mulig tilpasset det øvrige studium, og faget skal avsluttes med innlevering av skriftlig arbeid og egen eksamen.

Ikke negative

- Studiestyret stiller seg i utgangspunktet ikke negative til forslaget fra Schei, og ser behovet for en omstrukturering når det gjelder dagens ordning med ex.phil. Likevel har det kommet en del innvendinger når det gjelder organiseringa av faget som dette forslaget innebærer.

Det er Vinjar Fønnebø fra studiestyret for medisin som sier dette. Han presiserer at det ikke er gjort noe endelig vedtak i denne saken.

- Men i studiestyret mener man at en tilpassing av ex.phil til legeyrkets spesielle problemstillinger vil gi en uheldig ensretting kun innenfor det medisinske fagområdet. Dessuten har all erfaring vist at spredt undervisning gir mindre læreveinst, sier Fønnebø. Saken vil bli videre behandlet utover våren.

Vinjar Fønnebø, leder av studiestyret på medisin, er redd for ensretting av ex.phil.

Skeptiske studenter

- Studentene stiller seg positive til nytenkning når det gjelder faginnholdet på medisinstudiet, sier Tina Jarmund, studentrepresentant i studiestyret for medisin.

- Forslaget er tatt opp på allmøte, og det er enighet om at det kan være behov for endringer når det gjelder ex.phil, sier hun.

- Vi er likevel skeptiske til en del av de endringer forslaget innebærer. En ekstra eksamen vil gi økt arbeidsbelastning. Dessuten er ex.phil det eneste vi som medisi-

nere har felles med andre studenter, og vi synes det er viktig å beholde denne av kontakten med resten av studiemiljøet.

Studentene mener at i tillegg ex.phil undervisninga blir omgjort, må dette samkjøres med interaksjonsseminarene. Dette er seminarer man har i løpet av andre til fjerde studieår, hvor det blant annet diskuteres en del etiske problemstillinger leger må ta stilling til.

EF-debatt

EF-saken var temaet mandag 22. februar. Da møttes leder i Arbeidernes ungdomsfylking, Trond Giske, og formann i Fremskrittspartiets ungdom, Lars Erik Grønntun til debatt ved Universitetet i Tromsø.

Av Hilde Klemetsdal og Markus Hareide (foto)

Omlag hundre personer var tilstede da disse to unge fremadstormende delte sine visjoner om Norges forhold til EF.

For en politiker fra Frp kan vel ikke UiTø kalles for "hjemmebane". Og Lars Erik Grønntun (til høyre på bildet) hadde hel-

ler ikke det store flertallet på sin side da han forkynte sitt EF-budskap. Allikevel landet han på begge beina i en debatt der Trond Giske (til venstre) ikke helt uventet mottok størst respons. Med fokus på grunnleggende verdier og mer eller mindre sannsynlige tall, høstet AUF-lederen mye latter og applaus i løpet av den cirka halvannen time lange debatten.

BOKHANDELEN I SJØGATA

Vår andre etasje:

- Godt utvalg i fagbøker/skolemateriell. Vi bestiller prompte det du trenger.

Vår første etasje:

- Generell litteratur, engelske paperbacks, natur, hobby, barn, mat etc.

Tips oss om pensumbøkene dere trenger.

Centrum * Libris

ISV truer med lukking

På et instituttmøte den 15. februar gikk alle de ansatte på ISV inn for å få adgangsregulert opptak til hovedfag. De fire studentrepresentantene stemte imot, men var i mindretall. -På de fagene som er hardest presset kan en slik regulering føre til at det ikke blir tatt opp studenter på hovedfag på de første 1-2 årene, forteller studentrepresentant Geir-Ove Ystmark. En avgjørelse om lukking blir tatt i universitetsstyret i løpet av semesteret.

De ansatte ved ISV ønsker å lukke hovedfagene. I løpet av semesteret vil Universitetsstyret avgjøre instituttets søknad.

Han går heller inn for at ISV skal prøve en mer aggressiv linje ovenfor universitetsledelsen.

-Rektor Ole D. Mjøs er tidligere i år blitt kritisert for å prioritere medisinstudiet foran de åpne studiene. Jeg tror den som roper høyest også får mest.

Ystmark har en sterkere tro enn Harsten på at ressurser vil løse den pressede situasjonen. Rekrutteringsproblemet tror han kan løses ved også å utlyse stillinger i utlandet.

Onn sirkel

Ulempene ved å lukke hovedfag er ifølge Ystmark mange.

-Hvis adgangsregulering blir innført vil det bli umulig for hver enkelt student å planlegge studietiden. Man vil aldri få noen garanti for hvilken karakter man

trenger for å komme inn på hovedfag. For å komme inn på hovedfag vil også mange studenter være nødt til å ta opp igjen eksamen på lavere nivå, med det mål å forbedre karakteren. De vil da gå over det som blir regnet som normert studietid. I dag får universitetet en ekstra penge støtte fra staten for hver student som klarer å fullføre studiet på normert tid. Desto færre studenter som makter dette, desto færre penger i kassa. Dette betyr igjen færre stillinger til instituttene. Vi får da det samme problemet som vi har i dag, og har bare virret oss lengre inn i en ond sirkel.

Harsten ser også at dette er et problem, men henviser igjen til den prekære situasjonen ISV befinner seg i.

OPA og sosiologi verst

De to fagene der situasjonen er mest prekær er offentlig politikk og administrasjon (OPA) og sosiologi.

I dag er det 9,1 OPA-hovedfagstudenter pr veileder. Dette er det offisielle tallet. Hvis man ser bort fra de stillingene man har ledige, og som for øyeblikket ikke er besatt, ender man på et mer reelt tall - 14,5.

Ystmark vil likevel modifisere dette tallet noe:

-Vi må regne med at ikke alle hovedfagstudenter tar ut all veiledning de har krav på. Det blir snart satt ned et ressursutvalg som blant annet skal jobbe med dette forholdet.

Universitetsstyret avgjør

Den endelige avgjørelsen i denne saken blir tatt i universitetsstyret i løpet av semesteret. Hverken Geir-Ove Ystmark eller Ingeborg Harsten har noen tro på at forslaget går igjennom.

-Flaggskipet til universitetet har vært et åpent universitet, og jeg tror rektor Ole D. Mjøs vil komme til å holde på denne politikken også i dette tilfellet, sier Ingeborg Harsten.

Hvordan de ansatte på ISV vil reagere hvis de ikke får muligheten til å adgangsregulere har ikke Harsten noen kommentar til. Hun bekrefter likevel at det kom et forslag om en kollektiv sykemelding på instituttmøtet den 15 februar.

Ystmark tror ikke eventuelle reaksjoner fra instituttet vil føre til lukking.

-Tvert imot, en slik reaksjon vil antagelig føre til flere ressurser fra universitetsstyret, og dermed flere stillinger. Det hjelper å brøle litt, sier Ystmark.

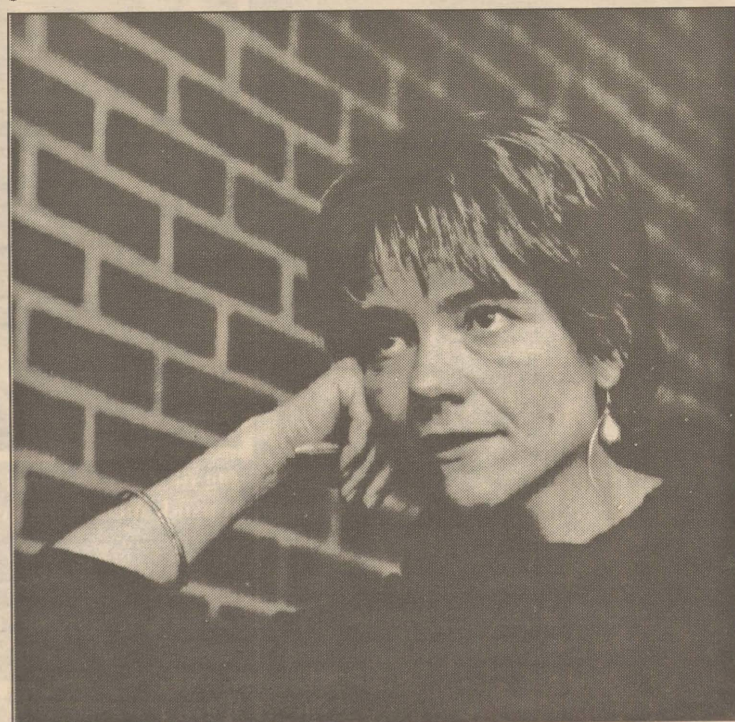
Hovedfagstudenter støtter lukking

Fagutvalget på offentlig politikk og administrasjon hovedfag går inn for adgangsregulering på hovedfag. Dette på grunn av de få ressursene instituttet har i forhold til studentmassen. Studentrepresentant Geir-Ove Ystmark har reagert på dette, og kaller utspillet lite solidarisk.

-Det er typisk å ha et slikt syn når en allerede har sikret seg selv inn på en hovedfag. Hovedfagstudentene på ISV har hatt full mulighet til å delta på instituttallmøtet vi hadde for et par uker siden. Der tok vi opp denne saken. Så lenge de ikke utnytter de demokratiske ordningene vi har her på universitetet synes jeg ikke synd på dem, sier han.

Femti nye hovedfagsplasser

Fra høsten av har Hermes & Co. bevilget Universitetet i Tromsø 50 nye hovedfagsplasser. Dette på grunn av den økende studentmassen de siste årene, og et ønske om å få flere studenter gjennom studiemølla på kortere tid. De 50 nye plassene er Tromsøs del av en pott på 1100 hovedfagsplasser som er blitt fordelt mellom de fire universitetene. Fra departementets hold er det ennå ikke klart hvor store ressurser det er snakk om og hvordan disse skal benyttes. Det er også for tidlig å si hvordan fordelingen blir mellom de ulike instituttene. Avdelingsleder på ISV, Ingeborg Harsten, er glad for støtten, men har liten tro på at dette alene vil løse problemene på ISV og dermed unngå spørsmålet om lukking.

-Ønsket om lukking er et nødscrik fra et institutt som lider under et åpent universitet, sier avdelingsleder Ingeborg Harsten

Av Ingeveig Wahl og Geir K. Ronland (foto)

ISV er det instituttet som har hatt sterkest studenttilstrømming de siste årene. Ifølge avdelingsleder på ISV, Ingeborg Harsten, er ønsket om lukking et nødscrik fra et presset institutt.

-Den store økningen i studenttallet har resultert i et enormt press på en forholdsvis liten arbeidsstokk.

På spørsmålet om lukking er den rette løsningen svarer Harsten et nølende ja.

-Dette er en kortsiktig men nødvendig løsning. Vi er helt klar over at vi bare utsetter problemet. Langsiktige løsninger ville selvfølgelig vært det beste, men akkurat nå står instituttet i en presset situasjon som vi må finne en vei ut av. På lengre sikt ville ekstra ressurser løst mye. I fjor hadde vi et ønske om 15 nye stillinger og fikk 9. Disse er spist opp av den voksende studentmassen. Likevel tror jeg ikke problemet bare kan løses ved å gi penger til nye stillinger. Spesielt på fag som offentlig politikk og administrasjon og sosiologi har vi vanskelig med å skaffe kvalifiserte folk til stillingene.

Harsten kunne gjerne tenkt seg flere faste stillinger. Ved å gjøre de midlertidige stillingene om til faste blir det lettere å lokke folk fra sikre stillinger opp til Tromsø.

Studentrepresentantene mot lukking

Geir-Ove Ystmark er en av studentrepresentantene som gikk mot lukking på instituttmøtet. Han ser også de store problemene ISV står ovenfor, men er ikke enig i at lukking er den rette medisinen.

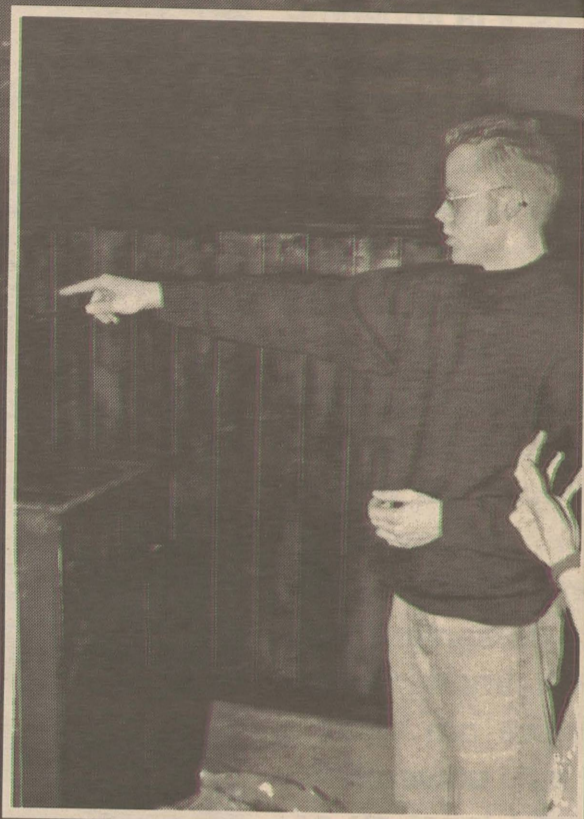
-Lukking er en kortsiktig løsning som ødelegger mer enn den gangner, sier Ystmark.

Nyoppusset Bodega

Forfra: Tori Falck, Ameli Tropé og Volker Ullrich var noen av de 10-12 som bruke fritiden sin på å lage en trivelig Bodega.

Harald Solberg vet hva som skal males.

Stig Sandring når de store høyder

Og til slutt: En aldri så liten Bodegafest og musikk med Opagniet

Denne studenten hadde ikke streng nok mor !

Kantinediktatoren

Har du tenkt på hvordan det er å stå bak disken i Hovedgården? Har du tenkt på hvordan det er å stadig vekk få spørsmål fra sultne studenter : "Kan jeg få ekstra kjøttkaker og poteter ?" mens vedkommende bøyer seg slik at flassen drysser ned i middagsgrytene? Else Hansen har jobbet i kantina i syv år.

Av Cathrine Hansteen Liland og Snorre Sanner

-Hva har du jobbet med tidligere ?

-Æ har blant anna jobba som kokk på en kafe. Og så har æ vært kommunestyremedlem i Balsfjord kommune.

-Hvordan synes du det er å jobbe i kantina ?

-Æ trives bedre med den hær jobben enn jobben æ hadd i kommunen. Hær træffe æ mange nye menneska og det e et veldig godt miljø blant dæm ansatte. Men "middagsrushet" kan være stressandes. Æ like mæ bedre når det ikke e så mye folk i kantina.

-Hva synes du om studentene generelt ?

-Æ synes dæm stort sett e veldig hyggeli. En god del e fleipat og artig. Men andre kan vær sur og masat.

-Hva synes du om å starte med salg av pils i kantina, slik

de gjør ved univeritetene i Oslo, Bergen og Trondheim?

-For min del hadde det vært helt greit. Vi har ikke hatt dårlige erfaringa i forbindelse med servering av pils på fester i Hovedgården hvor vi har stått for serveringa.

-Er det spesielle ting som irriterer deg når det gjelder studentenes opptreden i kantina?

-At folk ikke rydde etter sæ, til tross for mange oppfordringa på skilt og gjennom mikrofon, e veldig irriterandes! Det e ikke en av kantinepersonalets oppgava å rydde etter studentan! Æ kunne godt tænkt mæ å hiv en potet i bakhodet på en student som forlate bordet uten å rydde etter sæ!

Det e også irriterandes når en student bøye sæ over disken for å se ned i de forskjellige kaserollan med middagsmat. Æ kunne ha god lyst til å hiv råkost i trynet eller helt brun saus i håret på vedkommende.

-Hvem er det som ikke rydder ?

-Spesielt dæm nye studentan e lite flink.

-Hvilke tiltak kan settes i verk for å få studentene til å rydde?

-Et tiltak e jo å montere kamera i kantina sånn at man kan se kæm som ikke rydde. Man kunne også hadd kantinepersonell ute i spiseavdelinga som kunne ta folk på fersk gjerning.

De som blir tadd kunne for æksempel blidd sendt opp til rektor Mjøs og blitt skrevi opp i ei "svartebok". Eller de kunne blidd satt til å rydde/vaske opp i en eller to timer.

Moralen er altså: Vil du unngå råkost og brun saus i ansiktet eller en potet i bakhodet, så bøy deg ikke over middagsgrytene og rydd når du forlater bordet !

Else Hansen kaster en potet i bakhodet ditt hvis du ikke oppfører deg ordentlig!

Stort smell i Planetariet

“Big Bang - da tiden begynte” heter den nyeste forestillingen på Nordlysplanetariet. Den handler om verdensrommet, hvordan det oppsto, holdes igang og kommer til å ende. Forestillingen går hver lørdag klokka 1600 i noen uker fremover, og koster 40 kroner for studenter (50 for andre).

Av Marianne Tønnessen
Foto: Nordlysplanetariet

Forestillingen er et typisk informasjonsprogram som passer for dem som har litt peiling på astronomi. Den er beregnet for et publikum fra 9. klasse og oppover, og er tettpakka med fakta. Daglig leder på Nordlysplanetariet, Franck Pettersen, spår den et evig liv (inntil Universets undergang) som skoleforestilling. Men som

vanlig publikumsvisning vil den bare stå på plakaten etpar uker.

Det er Nordlysplanetariet som har produsert denne forestillingen, og den varer i 44 minutter.

Franck Pettersen kan være stolt av et usedvanlig godt oppmøte på Nordlysplanetariet, i fjor var det 38 000 besøkende. Dette er verdensrekord hvis en sammenlikner med Tromsøs befolkning.

Nordlysplanetariet viser for tiden tre andre filmer også. Det er

Kasseraketten, en familieforestilling som vises søndager klokka 1300, Årstidene, en amerikansk film om de skiftende årstidene i naturen som vises søndager klokka 1430, og Arktisk Lys, en forestilling om nordlyset og stjernehimmelen. Den siste har gått i flere år og er en typisk turistforestilling. Den vises lørdager kl. 1430.

HAR DU
EKSAMENSANGST?

ØNSKER DU
HJELP?

Kontakt
Ann Torunn Olsen
Studentenes Sosialtjeneste
tlf. 44595
eller stikk innom
15-19 mars

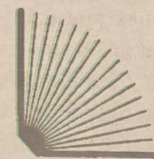
Stipend og Legat- håndboken 93

OVER 500 SIDER MED TETTPAKKET INFORMASJON OM NÆRMERE 2.000 STIPEND OG LEGATER FOR UTDANNING.

NORGES ENESTE OPPDATERTE HÅNDBOK OM STUDIEFINANSIERING!
KR 148.- HOS BOKHANDLERNE

VISSTE DU...

- AT VI FORETAR 21.000 BOKBESTILLINGER I ÅRET?
- AT VI REGISTRERER OG MOTTAR CA. 6000 NYE TITLER HVERT ÅR?
- AT VI PR. 1.JANUAR HAR REGISTRERT 18.000 TITLER SOM HAR VÆRT INNOM BOKHANDELEN I LØPET AV DE SISTE TRE ÅRENE?
- AT VÅRE KATALOGER PÅ CD-ROM GIR OSS OPPDATERT INFORMASJON OM HVILKE ENGELSKSPRÅKLIGE TITLER SOM KAN SKAFFES?
- AT FORLAGSSENTRALENS DATABASE GIR OSS OPPDATERT INFORMASJON OM DE ALLER FLESTE NORSKE TITLER?
- AT VI KAN HJELPE DEG MED EMNESØK PÅ NORSK OG ENGELSK?
- AT DET IKKE KOSTER NOE EKSTRA Å FÅ BØKER SPESIALBESTILT?

AKADEMISK KVARTER
B O K H A N D L E R N E

Hovedgården, Universitetet i Tromsø, 9005 Tromsø. Tlf 083-44920

Forslag på trappene: Nok et nytt studentdemokrati

Et kompromiss mellom de som ønsker å beholde og de som vil nedlegge hovedallmøtet (HAM). Det er hovedpoenget med enda et nytt forslag til reorganisering av studentpolitikken i Tromsø. Denne gangen er det imidlertid bredere enighet mellom fraksjonene enn det som vanlig er.

Av Tomas Sætre

Komiteén som har utarbeidet forslaget bestod av Studentrådsleder Geir Jarle Voldmo og Roger Schjerva som begge regnes for å tilhøre den sosialistiske fraksjonen av studentpolitikken. Tredjemann er den konservative nestlederen i Studentutvalget, Johnny Dahlmo.

-Forslaget prøver å imøtegå en del av kritikken motstanderne av HAM har ført; nemlig at valgordningen der ikke har vist den virkelige meningfordelingen innen studentpolitikken, sier Schjerva.

Den nåværende ordningen fører til at om en fraksjon har 51% av støtten til HAM kan de få valgt alle sine kandidater, mens store minoriteter risikerer å ikke få med noen av sine.

Allmøte med fest

Sammen med dette omorganiseringsforslaget følger også en navneendring.

"Alltinget" er ment å bli en enklere form for hovedallmøte. Det utøvende studentorganet vil bli hetende Studentstyret og har 21 representanter: 12 blir valgt fra lister på Alltinget, 7 på instituttnivå og en

hver fra Samiske studenters forening og Foreign Students Union

-Vi ønsker også å avslutte hvert Allting med en fest og slik gjøre det til mer en happening enn et langdrygt politisk møte, poengterer Schjerva.

-Alltinget skal bare vedta de overordnede retningslinjene. Jeg har tro på at ordningen vil effektivisere studentorganene.

Antikupp-ordning

Listevalg som skal avspeile fraksjonsdelingene på Alltinget er et viktig poeng i det nye forslaget. Det skal bli vanskeligere for en gruppering å kuppe møtet.

Det var misnøyen med det gamle systemet som førte til den store omveltningen i studentpolitikken våren 1992. Nå blir bare SR-leder valgt på HAM, mens resten av studentrådet blir valgt på instituttnivå.

-Dette gjør at Studentrådet som det utøvende organ ikke står ansvarlig ovenfor studentenes øverste organet som er HAM. Dette er hva man kan kalle en parlamentarisk krise, sier Schjerva.

Alle tilbake til Samfunnet

Forslaget inneholder også en hel del andre radikale endringer. Blandt annet skal det være meningen at alle foreninger må være tilknyttet Studentsamfunnet eller TSI for å få tildelt penger fra Studentsamskipnades budsjett. Dette vil i realiteten tvinge mange utmeldte foreninger til å komme tilbake til sin paraplyorganisasjon.

Komiteén håper på at dette nye forslaget kan komme opp på førstkommende HAM, foreløpig satt til onsdag 18.mars. Studentrådet greide imidlertid ikke å være beslutningsdyktige torsdag 25.februar slik at de ikke kunne vedta om forslaget skal opp til avstemning på HAM.

Størst på universitetet

Studentar mot EF i Tromsø (SMETØ) er med 220 medlemmer den største politiske studentorganisasjonen ved universitetet. 23. februar hadde de årsmøte der det ble valgt nytt styre og ny leder. Den nye lederen heter Pål Julius A. Skogholt. Årsmøtet vedtok også en resolusjon mot regjeringas EØS-politikk.

Vaske-maskiner på Hovedgården?

Studentsamskipnaden går inn for at det settes opp vaskemaskiner i Hovedgården. I første omgang satses det på en vaskemaskin og muligens en tørketrommel. Folk som vil vaske skal kunne kjøpe paletter som de putter på vaske-automaten. Nå er det opp til Universitetet å finne lokaler til dette.

Sosialistisk studentlag stiftet

Det første sosialistiske studentlag på mange år ble stiftet i Tromsø onsdag 24. februar. Fra før av der det bare studenter som sokner til Arbeiderpartiet og Høyre som har hatt egne studentorganisasjoner.

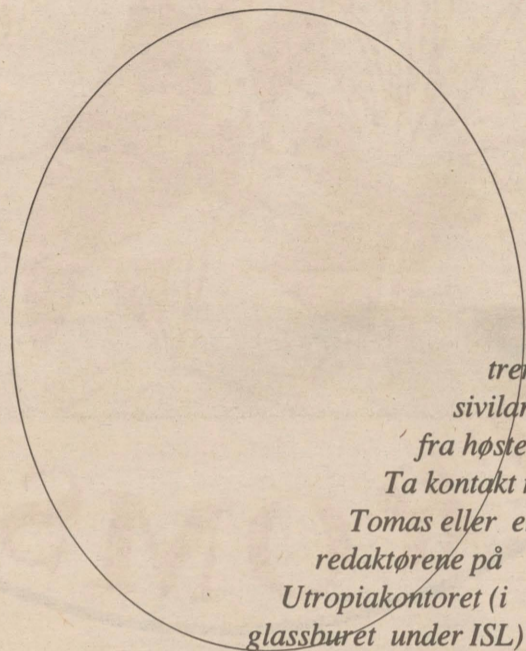
-Vi skal drive både med samfunns- og utdanningspolitikk, sier Roger H. Schjerva, studentlagets første leder. Han forteller at det første de skal gjøre er å samle inn penger til støtte for bosniske kvinner som nå utsettes for massevoldtekter av serbiske soldater.

-Innen årets utgang skal vi bli den største studentforeningen på universitetet, sier den ambisiøse lederen. Meningsmålinger i forhold til partivalg viser at Sosialistisk studentlag har stort potensiale. En undersøkelse i høst viste at venstresidas partier hadde støtte fra over 60% av studentene.

Studentlagets politiske plattform slår fast at SV er det partiet som best samsvarer med deres mål, og at de derfor vil samarbeide med partiet der det er naturlig.

-Men de fleste medlemmer i laget er ikke med i noe parti. Vi er åpen for alle studenter som kjenner tilhørighet til venstre i politikken, presiserer Roger H. Schjerva.

Utopia

trenger ny sivilarbeider fra høsten av. Ta kontakt med Tomas eller en av redaktørene på Utopiakontoret (i glassburet under ISL). Du kan også ringe oss på 083-44283

STUDENTHUSET

Skippergata 44 Tlf: 083-84410

- Stedet som tilfredstiller både mage og gane

BYENS BESTE PIZZA

Visste du at hvis du er medlem i Studentsamfunnet, får du rabatt på vår rikholdige pizzameny ?

Stikk innom vårt nyoppussede lokaler og nyt mat, drikke og miljø

Pizzabestilling på tlf. 083-84410

UKA 10.-20. mars 1993

Onsdag 10. mars:

Kl. 17.00, Studenthuset: Uke-toget starter ved Studenthuset
 Kl. 18.00, Torget: Ofisiell åpning m/taler
 Kl. 21.00, Borti Natta: Konsert med Di Derre

Torsdag 11. mars:

Kl. 19.00, Aud. Max.: Revy-premiere
 Kl. 22.00, Borti Natta: Konsert med Jan Eggum

Fredag 12. mars:

Kl. 12.30, Tromsø Museum: Omvisning
 Kl. 13.15, ISL: Seminar m/Richard Herrmann om William Shakespeare
 Kl. 18.00, Sparebankens Festsal: Kåseri m/Richard Herrmann om William Shakespeare
 Kl. 20.00, Aud. Max.: Revyforestilling
 Kl. 20.00, Labyrinten: Tromsø Dåp
 Kl. 21.00, MH-bygget: Ruphus/Forreign Student Union-fest

Lørdag 13. mars:

Kl. 10.00, Studenthuset: Nord-norsk frokost
 Kl. 11.00, Storgata: Gerilja-opplegg, møt v/ studenthuset
 Kl. 14.00: Fergetur eller tur med fjellheisen
 Kl. 14.30, Planetariet: Arktisk lys
 Kl. 16.00, Planetariet: Big Bang
 Kl. 16.30, Borti Natta: Aktiv kosing etter turen
 Kl. 18.00, Aud. Max: Revyforestilling
 Kl. 19.30, Studenthuset: Lysløype-stafett overalt m/premier
 Kl. 20.30, Aud. Max: Revyforestilling

Søndag 14. mars:

Kl. 13.00, Planetariet: "Kasseraketten"
 Kl. 14.30, Planetariet: Årstider
 Kl. 15.00, Park. plass hovedgård: Rebusløp m/bil
 Kl. 18.00, Aud. Max: Revyforestilling
 Kl. 20.30, Aud. Max: Revyforestilling

Mandag 15. mars:

Kl. 08.30: Innebandy-turnering (se oppslag på UiTø)
 Kl. 12.30, Mack bryggeri: omvisning
 Kl. 19.30, Studenthuset: Arild Nyquist leser opp egne verk
 Kl. 22.30, Borti Natta: Konsert med Lazy Zway

Tirsdag 16. mars:

Kl. 12.00, Vest-inngangen til MH-bygget: Ridderturnering på spark
 Kl. 20.00, Aud. Max: Revyforestilling
 Kl. 22.00, Borti Natta: Konsert med Butterfly Garden

Onsdag 17. mars:

Kl. 18.00, Aud. Max: Revyforestilling
 Kl. 20.00, Borti Natta: Konsert med Dronning Mauds Land

Torsdag 18. mars:

Kl. 08.30: Fotballturnering (se oppslag UiTø)
 Kl. 16.00, Borti Natta: Moteoppvisning med bl.a. undertøy
 Kl. 18.00, Aud. Max: Revyforestilling
 Kl. 20.30, Aud. Max: Revyforestilling
 Kl. 21.00, Borti Natta: Konsert med YeahLove Swans

Fredag 19. mars:

Kl. 16.00, IMR: Skliathlon
 Kl. 18.00, Aud. Max: Revyforestilling
 Kl. 20.30, Aud. Max: Revyforestilling
 Kl. 22.00, Nye Bodega'n: Premieutdeling etter Skliathlon

Lørdag 20. mars:

Kl. 19.00, Nye Bodega'n: Avslutningsfest med premieutdelinger

Med forbehold om endringer etter redaksjon

KULTUR

Foto av KJETIL LONGVA

Alvorets sanselighet

I byen er det kaldt, vått og rått. Småsludd innimellom, kuling i kastene, slapseføre og livsfarlige sneskred fra takene.

Vi sitter på fjerde rad i Fokus kino, omsvermet av musikalske fremmedord, svette, hissige scenearbeidere og energiske musikere. Det er lydprøve og grunnet forsinkelser har vi noen minutter til rådighet. Kostbare minutter. For Kari Bremnes er tydelig sliten. En turbulent flytur der hun følte seg som et eller annet hardt inni et Kinder-egg ristet av en fireåring og øyekatar har tatt på. Dessuten er det ikke bare, bare å ha et lite barn ventende på seg i Oslo. Turneen denne gangen er derfor kort og hektisk.

Det er mye som dreier som om Edward Munch. Etter "Løsrivelse" og hennes tolkninger av hans tekster, blir det temaet som kommer opp. Et viktig tema ifølge Kari, som mener hun lett kan forstå Munch.

-Han slet med seg selv og sin kunst. Han var utilstrekkelig som mann og levde for sine bilder og tekster. Han var livredd kvinnen, fryktet henne mer enn noe annet, samtidig som han kunne elske henne så høyt at han gjerne kunne flytte fjell, elske og frykte, men ikke hate. Jeg forstår han, skjønner kampen og budskapet hans, understreker hun på nytt. - Døden er også viet stor oppmerksomhet i livsarbeidet hans, fortsetter hun.- Edward Munch skal engang ha sagt at døden, galskapen og sykdommen var de tre mørkeengler som stod ved hans seng da han ble født. Kari Bremnes blir engasjert. Smale, lange fingre skjærer luften og viser vei i historien. Hun er svartkledd, slank og vakker. En stolt og rank neserygg, og intense øyne omrisset av ravensvart hår, gjør henne uvirkelig og nesten utilnærmelig. En sitter igjen med følelsen av å beskue et maleri. Kanskje et

Edward Munch ville sikkert ha vært redd meg, sier Kari Bremnes med et tilfreds smil. Den nordnorske artisten er her i Tromsø for å gi en konsert der mange av sangene er fra det kritikerroste albumet "Løsrivelse", der hun med kvinnelig sensualitet går løs på en av dette landets mest kjente malere. Angst, sjalusi, død og galskap er belastende nøkkelord Kari Bremnes skildrer. Produktet er blitt enestående. En kvinne Edward Munch sannsynligvis hadde fått nervene i høygir av, har gitt nytt liv til han som kunstner.

som Edvard Munch i sin tid ville malt?

Det er alvoret som driver Munch. Han var berørt av livets alvor og det er det som er nerven i arbeidet hans. Samtidig som sensualiteten og vanviddet hele tiden gjør seg gjeldende.

-Som kvinne, en av de grufulle, var det ikke noe problem å følge Munch. Jeg opplever ikke seksualitetens grenser. For meg er det ikke noe problem å bevege meg fra kvinnens dypeste følelser over til mannens lengsler. På min første solo-plate tolket jeg såre dikt av den danske dikteren Tove Ditlevsen, kvinnelige, feminine uttrykk. Og veien over til Munchs verden var

ikke lang. De begge søker sin medmennesker intenst, samtidig som de hver gang trekker seg unna når de dem søker nærmer seg. Nærhet var for dem begge et skremmende perspektiv, slik det er for de fleste. Hun tar en pause, tenker seg litt om og følger et øyeblikk med på det som skjer på scenen. Lysene sjekkes, røde, dype farger treffer kontrabassspilleren som elegant befarer sitt instrument. En mahognybrun gitar gir fra seg såre, triste toner og perkusjonisten slår vilt ifra seg. Tonene blir til melodier og lyset er blått.

- På denne platen gikk jeg litt lengere, strakk mine egne grenser mer enn noen gang

før. Fysisk sett var jeg på felgen. Jeg var trett. Hun trekker skuldrene inn til seg, før hun, litt usikkert fortsetter.

- Jeg hadde akkurat fått et barn og barnet var sykt akkurat da. Jeg sov ikke om nettene, jeg var utslitt. Hun tar seg fort til øynene og stryker noe bort. Ingenting var lagt til rette. Oppgaven min var uløst, ingen veier var lagt. Vi hadde tekstene og

var min.

Det er vanskelig å konsentrere seg der vi sitter. Høytalerne løper løpsk og bannordene flagrer. Kari Bremnes ser seg urolig rundt. Egentlig har hun ikke tid til dette, men stemmeprøven lar vente på seg og hun roer seg litt.

- Jeg tror ikke jeg bruker min kvinnelighet bevisst. Men det vil ikke dermed si at jeg ikke har den. Hun smiler. -Det

Ketil Bjørnstad hadde noen av melodiene. Og det var det. Men kanskje, hun stusser litt, tar tak i en tanke, kanskje var det derfor det gikk så greit. Jeg fikk vel på en måte lindring i Munchs smerte og jeg forstod så inderlig godt hva det var han ville, hvor fanget han var. Hans tretthet

faller seg naturlig. Tekstene mine, ordene, setningene. En mann ville kanskje ikke ha tatt dem i bruk. Han ville kanskje ikke ha opplevd poesien i en klesforretning i Montreal eller det å vandre usikkert med stillethæler i gamle brystensgater i København. Men det er det

Et møte med KARI BREMNES

Jeg ser, det er mine opplevelser og dette er mitt språk.

Språket hun sikter til er hennes egne tekster hentet fra platene "Blå Krukke" og "Spor." Estetiske historier i følge med musikaliteten, som er et av Kari Bremnes sterkeste kjennetegn. Selv om hun gjerne tolker andres materiale er hun selv en meget dyktig tekstforfatter og historieskriver.

På "Blå Krukke" var det refleksjon, øyeblikk og glimt av surrealisme. Det var tankespor, ord i en sammenheng og uttrykk av små dagligdagse hendelser. På "Spor" derimot gikk hun over til historiene, eventyret, det beskrivende.

- Jeg er fascinert av

utfordring å skrive godt, kort og konsist. En må ikke ha for lange tekster. Jeg skriver ikke skillingsviser, ler hun, - men jeg har noe å si i historiene. Jeg vil at folk skal kjenne seg igjen i mine historier, kunne ta del i mine selvpoplevde episoder og føle det jeg har gjort. Det trenger ikke nødvendigvis å være en moral, kanskje er det bare en sterk fornemmelse, noe som har hendt, som er det viktige.

-Og jeg skriver mine ytringer på nordnorsk. Det er min dialekt og det gir rom for mye mer enn bokmål. En saftig og sensuell dialekt. Og det er i dette språket jeg hører hjemme. Det er her jeg kan utfolde meg fritt, her trenger en ikke hemninger. Det flyter så godt. Hun mykner opp i ansiktet, får smilerynker

seg halvt opp på stolen.

-Vet du, hun ser rett på meg og jeg viker, - musikk-kritikere er lite behaglige. De kan ofte være grusomme og jeg liker dem ikke. Selv om jeg kanskje har unngått de verste oppstøtene og fått god kritikk, ikke minst for "Løsrivelse", ser jeg med

gang, det som alt annet. Edward Munch fikk også gjennomgå og nervene hans ble ikke bedre av den grunn, ler hun og kommer tilbake til Munch og "Løsrivelse". - Det som var så deilig, voldsomt og intenst med denne platen var at vi alle fulgte intuisjonene våre. Tekstene var ikke utstudert og Munchs sinnssykhet var tilstede. Med Marius Mullers råe gitarspill nærmet vi oss landskap jeg ikke hadde sett før. Noen ganger var vi rene jazz-musikere som improviserte så strengene

føk. Det var avslappende og anstrengende på samme tid. Og i dette spenningsfeltet ble platen til. Hun er i sitt rette element nå, og prater i vei med fingrene, øynene og kroppen.

-Det å ta tak i gammelnorsk, dansk-norsk, noe av det Hamsun også brukte var finurlig. Ordene, lignelsene hans er ikke for meg pompøse og banale. De er heller lite dagligdagse, spennende og igjen, spennende bilder. Øyne som tar tak i hverandre, bare føtter og døden lusken rundt. Hun smiler praktfullt og følger nøye med om jeg forstår hva hun mener.

-Men nå skal jeg ikke tolke mere. Neste gang vil det være mine tanker, meninger og tekster. Herregud, hun ler så tennene blinker i scenelyset, - fortsetter jeg nå med diktere tar det ikke lang tid før jeg har pløyd meg igjennom norsk boka fra første-klasse. Det vil jeg helst unngå, slår hun fast og reiser seg målrettet opp.

Hun er oppropt til stemmeprøve og hun skrider opp på podiet der "Månens kraft" og Munch lengselsfullt venter på henne.

RONALD SAGATUN

Foto av

JØRN SØDERHOLM

(Konsertbilder)

MORTEN KROGVOLD

(Portrettblidet)

forargelse på hvordan de med kjøttøks kan partere kollegaer. Se på hva Tore Nesset i Dagbladet gjorde med Dollie-jentene. Først setter de dem opp på pidestall, for så å gå løs på dem med umenneskelige våpen.

Hun følger sinnet sitt nå, selvbehersket som alltid, merker at ordene har brodd, og innskytelsen hennes er noe hun lenge har tenkt på. Bevegelsene blir brå, kraftige, med kroppen i angrepsposisjon.

-Det er bare et tidsspørsmål før jeg også får mitt arbeid rasert av noen. Men, men, hun tør opp og lener seg tilbake, -det er vel livets

Kari Bremnes skuffer hverken studentene eller besteborgere. For hun har noe å gi alle. Et eller annet enhver kan ta tak og føle som sitt.

Kraftige, voldsomme partier, som brått blir til rolige toner om hjertets kår.

Kontrabassen som nesten tar fyr og historiene hentet fra det innerste.

Galskap, sjalusi, og utilstrekkligheten. Nærheten, drømmene og forelskelsens kraft. Muntre historier, alvorets sanselighet og den bare ryggen hennes vendt mot publikum. Rak, rolig og svervende. Naken, avvisende og fjern.

Kari Bremnes holder publikum i sin hule hånd og fører oss med til bristepunktet der til og med perkusjonisten har vanskelig for å følge med. Sinnsyke rop, kraftsende skrik og stillhetens nærvær.

Applaus, rop og plystring, latter, bifall og forståelse. Overraskende vendinger fra død til liv, hat til kjærlighet og fra sorg til glede. Spenningslandskap av motsetninger, kontraster, og farger.

Munch, Ditlevsen, Bjørnstad og Bremnes. Trekkspill, gitar og piano.

Tromsø, kveld, liv og lyst. Trampeklopp og jubel.

"Og der kom en latter- som jeg aldri hadde hørt Drillende kåt- forfærdelig og deilig"

historiene. De er en utfordring i seg selv. En historie kan si så mye, visdom kan hele tiden trekkes ut. Tenk bare på Bibelens lignelser, Æsops fabler og våre egne folkeeventyr. Hun streker opp rammer i luften foran seg. - Historiene er scenen og så er min

rundt munnen og øynene lyser opp.- Jeg har alltid skrevet og da har det vært på nordnorsk, slår hun fast.

Det bankes på dører og bæres på kasser i kamp med tiden. Vi merker en svak fortvilelse blant musikerne og igjen blir Kari Bremnes fjern og reiser

TEMA

"VERDENS RASSHØL ER VERDENS LYS"

En fullstendig ufullstendig presentasjon av

THOMAS BERNHARD

I en tid hvor metafysikken og utopiene smuldrer hen og den generelle staa later til å være negativt ladet, kan man, om ikke annet så av rene makelighetsmotiver, fristes til å søke ly i kunstens verden; i et lønlig håp om at den, altså kunsten, iallefall skal kunne representere oppmuntring og trøst, kort sagt være et slags håpets uangripelige sisteskanse. Med et slikt mål for øyet vil det være lite (enn si snarere *ingenting*) å hente hos den østerrikske forfatteren Thomas Bernhard. Om man derimot kan ha interesse av å la seg suge ned mot eksistensens elementærrområder - denne tilstand hvor unnaluring, Tande-P og flax-lodd er umuligheter - vil saken kanskje stille seg anderledes.

Bernhard ble introdusert på den norske litterære arena med romanen *Betong* i 1985. Siden da har det utkommet ytterligere 4 romaner på norsk; den siste, *Utslettelsen*, høsten 1992 - er forøvrig også den siste romanen Bernhard fullførte før han døde av hjerteslag i 1989.

Bernhard opparbeidet seg etterhvert en posisjon som en av de fremste moderne tyskspråkelige forfattere. Den høyst kontroversielle forfatteren mottok alt som var av viktige litterære priser i hjemlandet. Etter sigende var slike prisutdelinger et nokså selsomt skue, siden Bernhard som oftest valgte uvanlige strategier m.h.t. takketaler, dvs. han unnlot å innta den ydmyke holdningen, eksempelvis da han i 1968 mottok den østerrikske stats litteraturpris, den gjevste utmerkelse en forfatter kan få der, og i takketalen sa at litterære priser, når man så bort fra pengene de førte med seg, var komplett latterlige, og at Østerrike var et system henvist til å mislykkes, parallelt med at det østerrikske folk for alltid var dømt til å være infame og åndssvake. Dette skapte reaksjoner: Den tilstedeværende kulturminister, som like før Bernhard holdt sin tale hadde rost ham som en stor forfatter, kalte Bernhard en hund og sa ved en senere anledning at Bernhard var et objekt for vitenskapen, men da fortrinnsvis for psykiatrien og ikke litteraturvitenskapen. En skildring av denne hendelsen finnes i den selvbiografiske boken *Wittgensteins nevø* (en roman eller et vennskapsskrift, som Bernhard selv har satt som undertittel på den, om hans vennskap til Paul Wittgenstein, nevø av den mer kjente filosofen Ludwig). Videre ble romanen *Trær som faller*, med den meget presise undertittelen *en opphisselse*, som dels var et oppgjør med en krets av Wiens elitekunstnere ("En gjeng høyt dekorerte provinskunstnere (...) De har alle ganske enkelt ikke nådd det høyeste og bare det høyeste, tror jeg, tenkte jeg, er

tilfresstillende"), og dels et oppgjør med Wiens Burgtheater (av mange kalt den fremste scene i det tyske språkområde, men som Bernhard karakteriserer som "den fremste teaterbordell i verden"), forsøkt stoppet før utgivelsen.

De 5 bøkene som hittil er utkommet på norsk, stammer alle fra Bernhards senere forfatterskap, dvs. de er skrevet på 80-tallet. De har det felles at de i høy grad har kunsten som et underliggende tema, ved at hovedpersonene har eller har hatt en eller annen befatning med kunst, det være seg malerkunst, teater, musikk eller litteratur.

Forhåpentligvis vil Gyldendal, Bernhards norske forlag, satse på å komplettere slik at det norske publikum kan ha muligheten til å erfare et helhetlig bilde av Bernhards forfatterskap - dette er noe en ser i Sverige, hvor det stadig vekk oversettes og utgis Bernhard-romaner; og det

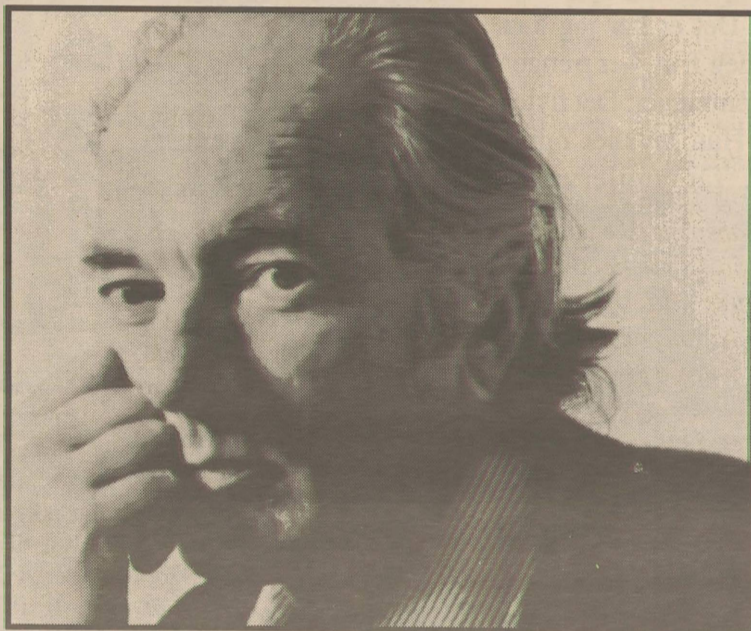
skulle være nok å ta av siden Bernhard trygt kan karakteriseres som usedvanlig produktiv, og antall titler innen prosa, drama og poesi teller nærmere femti. Videre kunne det ha vært interessant å se Bernhards dramatik (kategorisert som Theater der Neuen Subjektivität, og hvor også navn som Peter Handke og Botho Strauss er sentrale representanter) fremført på norske scener; så vidt meg bekjent har dette kun skjedd en gang, da Rogaland Teater i 1989 fremførte et av hans stykker. I grov og lidenskapsløs leksikalsk stil kan man oppsummere Bernhards liv forut for forfatterskapet, som følger: Født den 10.2.1931 i Nederland av østerrikske foreldre. Han vokste opp i Østerrike hos besteforeldrene på morsiden (som ren kuriosa kan det nevnes at bestefaren, Johannes Freumbichler, også var forfatter). Hans barndom og oppvekst blir gjennomgående behandlet i romansyklusen *Die Ursache, Der Keller, Der Atem, Die Kälte og Ein Kind*. Fra 1945 til 1947: sang-, fiolin- og musikkestetisk undervisning i Salzburg. Deretter ett år i kjøpmannslære. Får publisert sin første prosatekst i *Salzburg Volksblatt* i 1950. I 1951 legges han inn på et lungesankatorium; sykdom er forøvrig noe Bernhard erfarte i stor grad alt fra tidlig

barndom, og sykdomstematikken er stadig tilbakevendende i hans diktning. I 1952 gjenopptar han musikkundervisningen ved den berømte institusjonen Mozarteum i Salzburg, og han tildeles en friplass ved Akademiet for musikk og skuespillerkunst i Wien. I 1957 avslutter han regi- og dramaturgistudier med en komparativ avhandling om Brecht og den franske dramatiker Artaud. Samme år utgir han sin første lyriksamling; *Auf der Erde und in der Höhle*.

Bernhard satser altså først på poesien, og utgir ytterligere to diktsamlinger på slutten

demaskering av romantisk klisjéoppfatninger om et sunt og friskt landsens folkeslag: "Landet er ikke no kildeområde lenger, bare en funngrav for brutalitet og åndssvakhet". Men som i Faulkners Yoknapatawpha County blir Bernhards Tyrol primært et *allegorisk* landskap, hvor den overfladiske idyll har en såpebobles styrke og det infernalske kaos presser på fra alle kanter. En indre og ytre kulde legger premissene; en menneskelig samhandling blir umulig. O livet fremtrer som "en skole hvor døde læres". Hovedpersonene, som alle vakler mellom genialitet og galskap, er eksentriskere som har trukket seg tilbake i isolasjon for å filosofere og fantasere, og deres kommunikasjon med omverdenen er minimal. Monologen, og ikke dialogen, hersker. De senere romanene foregår hovedsaklig i mer urbane omgivelser, offtest i Wien, dog uten at denne sceniske forflytning medfører mer positiv taktikk m.h.t. grader av optimisme på menneskenhetens vegne.

I majoriteten av modernistisk, eventuelt postmodernistisk diktning, ligger de tragiske mer eller mindre implisitt. Likevel er det hos enkelte modernister konturer av det man kan kalle en *reinvesteringsstrategi*; dvs. bak eller forlengelsen av teksten, anes utopier og visjoner som gjør at den opplevde og litterære lidelsen ansees som møyen verdi - eksempelvis som hos surrealistene. I deres totale opprør mot de vedtatte verdier var alternativet *ikke* den beklagelige absurditet, men heller et slags punkt hvorfra alle motsetninger, bl.a. gjennom frigjørelse av den skapende irrasjonalitet, skulle oppheves. For andre, f.eks. Beckett og Bernhard, som tross forskjellene i stil og innhold har mer enn forbokstavene felles, blir eksistensen lidelse og meningsløshet ikke forsøkt mildnet med håpet om en eller annen skjult betydning av verdi. Tilværelsen står med en fot i graven og den andre trygt plassert på et såpestykke. Uttrykket tar form av en intellektuell og emosjonell krisemaksimering, hvor sentrale virkemidler blir latter, resignasjon og overdrivelse. Der Beckett, som etterhvert beveger seg mot et litterært nullpunkt de luxe (jfr. skuespillet *Pust*, hvor der hverken er roller eller replikker) sublimerer banale puslerier (jfr. *Mens vi venter på Godot*) som et skjold mot tilværelsens påtrengende infernalitet (hvor likefullt ironien er tilstedeværende, for i lengden blir jo trivialitetene maktesløse; som om det hele kunne kokes ned til et negativt eller spydig livsformular av typen: Om man bare kunne glemme det vesentligste ved livet, ville det kanskje være til å holde ut), der raser Bernhard, med en total beherskelse av det beskeste sjikanspråk, over den

av 50-tallet, før han ved overgangen til 60-tallet beveger seg henimot i andre sjangre; først i form av korte teaterstykker, dernest prosa.

Han første store roman, *Frost*, utgis i 1963. Her danner han grunnlaget for en skrivestil som han med årene videreutvikler og perfektionerer inntil et nivå som en muligens kan kalle *bernhardsk*; dvs. en stil dominert av voldsomme monologer, med en hissig repeterende og suggestiv tone, preget av lange perioder, som hos Proust, med uttalige bisetninger og innskutte refleksjoner, samt en insisterende ugjestmildhet ved at der ikke finnes noen som helst form for avsnitt eller kapitellinndeling; disse kjærkomne pusterom som den trøtte leser elsker. Følgelig fremstår tekstene ofte som en eneste uavbrutt setning, og det sier seg selv at det kan bli en fysisk anstrengelse å henge med, men som nevnt ovenfor så seiler makeligheten og Bernhard i hver sin båt, for ikke å si på hver sitt hav. Dernest - og da kanskje i sterk grad i de romanene som er oversatt til norsk, som alle preges av 1.person entall-fortelling - en særdeles opphøyet subjektivisme. Bernhards tidligste romaner er lagt til de østerrikske alpeområder. På den ene side gir Bernhard en kompromissløs

tilværelsen som har bedratt hans litterære gestalter som på et eller annet fortidig tidspunkt har søkt en form for meningsbekreftelse av deres liv. Og de fremstår som tragiske skikkelser; antihelter av øverste skuffe.

Den franske filosof Clemet Rosset har definert det tragiske som foreningen av det nødvendige og det umulige. I denne forstand oppstår kanskje det tragiske i det at livet er verdiløst, parallelt med at man ikke kan leve uten verdier - samtidig som man vet at verdiene aldri vil strekke til. Dernest er gestaltene i Bernhards bøker, etter egne ord, som oftest for feige til å ta livet av seg selv. Og da står de, som det heter i en eller annen sang av Åge Aleksandersen, i klæmma. I denne høyst ubehagelige stilling inntar Bernhards gestalter en særdeles misantropisk posisjon. I mangel på mening blir kunsten, slik den også var for Schopenhauer (en filosof Bernhard ofte refererer til), en oase hvor man i øyeblikk kan frigjøre seg fra tilværelsen blinde meningsløshet. Men på visse punkt, f.eks. i den meget nådeløse *Gamle Mestere*, som innledes med Kierkegaard-sitatet "Straffen tilsvare skylden: å berøves all lyst til å leve, å bringes til den høyeste grad av livslede", erfares det klassisk eksistensialistiske perspektiv, den totale forlatthet, der selv ikke kunsten, eller for den saks skyld filosofien, kan strekke til. Den som erfarer dette er den 82 årige musikk-kritikeren Reger. Romanen lokaliseres til Kunsthistorisk museum i Wien, der Reger annenhver dag gjennom de siste 36 år av sitt liv har pleid å gå for å betrakte samlingen av gamle mestere i Bordone-salen. Han vier særlig Tintoretts portrett *Den hvitskjeggete mann*, stor oppmerksomhet, og ser i det et bilde nær fullkommenhet. Bokens forteller er Regers venn, filosofen Atzbacher (som rent biografisk har en bakgrunn svært lik Bernhard selv), som blir anmodet av Reger om å møte ham på museet en dag klokken halv tolv. Atzbacher ankommer en time tidligere, og i denne timen står han og betrakter Reger (som for sin del betrakter maleriet av Tintoretto) mens han samtidig gjenerindrer noen av deres tidligere samtaler. Regers tragedie ligger som nevnt i at han, åndsvesenet fremfor noen, tidligere har kunne gripe til de store ånder og de gamle mestere i livsavgjørende

øyeblikk, men at han nå, etter hans kones død, har gjennomskuet det faktum at han er utlevert til seg selv. Fullkommenhetslengselen slår kontra og Regers monologer blir et oppgjør der ingen eller intet spares; han forkaster Wien ("en eneste stor toalettskandale"), Heidegger ("denne latterlige nasjonalsosialistiske nikkensfilosofen, et absolutt åndsmull som har gjort filosofien til kitch"), Kant ("leser man Kant inngående og stadig mer inngående, vil man få latterkrampe"), Paven, som vel må ansees som høyt aktet i det katolske Østerrike, er ikke annet enn "en sminket og smart verdensreisedukke", mens skolelærere alle som en er "sentimentale og perverse småhoder", og kunsthistorikerne bedriver "den verste virksomhet som finnes, og en skvaldrende kunsthistoriker, og den finnes jo bare skavldrende kunsthistorikere, burde jages bort med pisk, bort fra kunstverdenen", bare for å nevne noen eksempler. Reger oppsummer at "til slutt blir vi overlatt til oss selv av alle disse såkalte store ånder og disse såkalte gamle mestere og vi ser at disse store ånder og disse gamle mestere på det mest gemene gjør narr av oss". Disse oppgjørene, som går igjen i Bernhards bøker, rommer også selvoppgjør; gjennom språket (motsigelsene) sirkles hovedpersonene inn: "For å redde oss ut av en nødsituasjon, tenker jeg, er vi selv like løgnaktige som alle de folkene vi til stadighet anklager for denne løgnaktigheten og som vi av denne grunn uavbrutt trekker ned i søla og forakter, det er sannheten, vi er absolutt ikke noe bedre enn disse folkene som vi hele tiden opplever som uutholdelige og motbydelige, som frastøtende mennesker som vi vil ha minst mulig å gjøre med, mens vi jo, skal vi være ærlige, uavbrutt har noe å gjøre med og er akkurat slik som dem", for å sitere jeg-personen i *Trær som faller*. Eller for å bruke Regers ord: "Vi hater mennesker og vil likevel være sammen med dem fordi det er bare med menneskene og blant dem vi har en sjanse til å leve videre og ikke bli gale".

Med rette kan man sikkert kalle Bernhard et medlem av hylekoret. I en mindre begavet dikters penn hadde nok tekstene enten fremstått som atter et hengehodeprodukt, eller som et hvilket som helst berserkerkrift med substans og

troverdighet som en 60-kroners seddel. Bernhards storhet ligger i at han med stor estetisk sikkerhet er i stand til å gi form til dette vanvittige raseriet; gjennom skriften å artikulere den bedrattes hensynsløse smerte, for nå å si det litt pompøst. Det slår, som det heter, gnister av hans særegne tekster. Og det er en ubetinget, om enn ubehagelig, glede å lese ham. Forøvrig; i Norge, hvor den sosialdemokratiske, eventuelt simultandemokratiske, estetikk råder (hvis motto er at kunsten skal være for det gode og mot det onde, og da helst på enklest mulig vis), er det relativt liten sjanse for

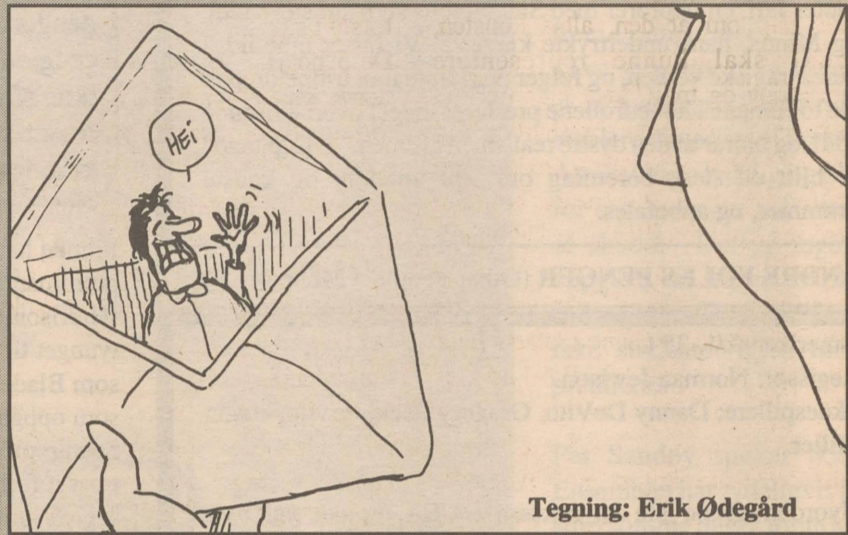
at Bernhard blir å figurere på bestseller-barometrene. De som allikevel har en femtilapp tilovers, kan jo ha det i mente at Bernhards roman *Trær som faller* (en kurrant introduksjon til hans forfatterskap) er å finne på mammutsalget som starter den 15. mars.

Tilsist skylder jeg å gjøre oppmerksom på at tittelsitatet m.h.t. hva som er verdens lys, er lånt fra den norske poeten Øyvind Berg.

RICHARD SØRLIE

Foto av T. Bernhard fra
GYLDENDAL FORLAG

Skorpion med rytmesans

Tegning: Erik Ødegård

Noen stjalne blikk på sidemannens avis. Jøss, idag var det mange annonser. Noen som passer for meg? Liker tur i skog og mark. Tar gjerne et glass (eller to) i godt lag. Har glimt i øyet. Det biter liksom ikke på. det er en egen verden full av klisjeer - så intetsigende. Helt til åpenbaringen kommer en fyllesjuk søndag i den verste eksamenstida. Jeg har funnet han, tror jeg. Gitar, fransk språk, brasiliansk musikk, kjønnes likeverd. Gud, jeg har lyst til å svare. Men man gjør jo ikke det! Nei. Jeg er jo ikke desperat heller! Jo. Nei, jeg er ikke desperat, men svarer likevel. Vi kan jo være venner?

Her må man trå forsiktig. Det er ikke så mye som skiller fortsatt lesing og søppelkurven. Jeg må fortelle at jeg ikke er desperat. Frimerket er slikket på plass, jeg kan fortsatt gi meg. For sent.

I forfjamselsen over min modige handling skjer bommerten. Med mitt kjødlige opphav på tråden forteller jeg hva jeg har gjort. Lang pause. Svarer du ofte på slike annonser. Man svarer ikke på kontaktannonser! Langt mindre skriver man dem!

Telefon! Hei, du har skrevet et brev til meg. Han er min, og ni andre sin også. Heldigvis er heller ikke han desperat. Ukene snegler avgårde. Møtes før eksamen? Nei. Timevis på telefon. Snart skal engler dale ned i skjul. En bekjent uten ansikt. En stemme jeg kjenner så godt. Like før. Hjem med fly. Heldigvis med motvind.

Det ringer igjen. Hei. Det er døren til høyre i tredje etasje...

FREDRIKKE

STUDENTPRESTEN

Studentprest Dagfinn Magnus er ansatt av Den Norske Kirke for å arbeide blant studenter og ansatte ved Universitetet og høyskolene i Tromsø. Presten er åpen for samtaler om religiøse, personlige, og sosiale problemer, samt faglig-teologisk rådgivning.

Kontor i breivika (IMR-biblioteket),
tlf. 083-44097, priv. 083-58065

STUDENTENES SOSIALTJENESTE

Du kan ta kontakt med Studentenes sosialtjeneste ved ulike sosiale og personlige problemer, for eksempel dårlig økonomi, samlivs-/ familieproblemer, ensomhet, tvil om studievalg, eksamensangst...

Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i. TA GJERNE KONTAKT. JO FØR, JO HELLER.

Kontoret er i kjelleretasjen på Universitetsbiblioteket, med inngang fra nord. (På yttersiden av bygget) Ta kontakt for avtale. Treffetid kl.10 - 14 hver dag. Kl. 13 - 14 har kontoret "åpen konsultasjon" uten foregående timebestilling.

Telefon:

Kaare Olsen	44594
Ann Torunn Olsen	44595
Ane Marie Hektoen	44596
(foreign student consellor)	

Husk å benytte deg av HELSEFONDET, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehandling, briller, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se regler på oppslagstavla.

Søknadskjema fås hos Studentsamskipnaden og Sosialtjenesten.

Psykolog: Henvend deg til Sosialtjenesten vedrørende informasjon om Psykologtjenesten.

VIDEO

IL CAPITANO - TRIPPELMORDEREN

Finsk-svensk/1. 50 t.
Regissør: Jan Troell.
Skuespillere: Antti Reini, Maria Heiskanen.

Dette er filmen som ble kåret til fjorårets beste kinofilm av norske kritikere. Jeg er ikke helt enig i den vurderingen, men det kan trygt sies at "Il Capitano" er beviset på at tvilsomme fjernsynsteatre ikke er det eneste vi får servert fra finnene. Filmen er nærmest en dokumentarisk beretning om slaktingen av en familie på tre i Nord-Sverige i 1988. Vi møter Jari, en opprører med Sid Vicious som sitt store idol, og Minna, hans undertrykte kjæreste. Vi får et innblikk i deres tragiske verden, og følger dem fram mot trippeldrapet. De to finnene i hovedrollene presterer meget overbevisende spill, og bidrar til den dystre realismen i filmen. "Il Capitano" er blitt en sterk beretning om tapt ungdom og knuste drømmer, og anbefales.

ANDRE FOLKS PENGER (Other People's Money)

Amerikansk/1. 35 t.
Regissør: Norman Jewison.
Skuespillere: Danny DeVito, Gregory Peck, Penelope Ann Miller.

Hvordan denne ble en suksess i USA, er det vel bare amerikanerne selv som kan forklare. Larry Garfield (DeVito) er finanshai fra Wall Street som setter alt inn på å overta et selskap under ledelse av Gregory Peck. Sistnevnte setter imidlertid sin svigerdatter (Miller) på saken. Hun er advokat, og er selvfølgelig meget tiltrekkende. Peck håper at hun skal lykkes i å avvæpne DeVito, slik at han mister interessen for selskapet. Om historien ikke høres særlig engasjerende ut, stemmer det forbausende med virkeligheten. Filmen er langdryg, og man mister interessen for handlingen etter kort tid. Det eneste morsomme ved "Andre Folks Penger", er filmnavnet til DeVito. Lik Garfield, den kjente pusekatten, er han nemlig både feit, grådig, utrolig selvopptatt og sulten hele tiden. Danny DeVito er bra som alltid, men utgangspunktet hans denne gang er helt håpløst. Om så Jesus hadde vært involvert i denne filmen, ville han ikke klart å frelse den fra ruinene.

BRUDENS FAR (Father of the Bride)

Amerikansk/1. 35 t.
Regissør: Charles Shyer.
Skuespillere: Steve Martin, Diane Keaton, Kimberly Williams.

Mange ser fram til en ny film med Steve Martin. Like mange blir skuffet hver gang. Steve Martin regnes fortsatt for en av de morsomste amerikanske skuespillerne, merkelig nok, siden mannen knapt har vært morsom siden 1987. "Brudens Far" er ikke egnet til å bryte trenden. Månen til erkeamerikansk, klissete visvas skal en lete lenge etter. Filmtittelen henspiller på Martin, som får sjokk da hans 22-årige datter annonserer sine gifteplaner. Den videre handling kretser omkring forberedelsene til bryllupet og Martins hysteriske skepsis til brudgommen. Etter hvert sklir det fullstendig ut, og de siste tjue (!) minuttene består av grenseløs sentimentalitet. Det eneste positive en kan trekke ut av "Brudens Far", er Diane Keaton. Hun overbeviser som forståelsesfull mor, mens de øvrige skuespillerne enten overspiller, er anonyme eller rett og slett elendige. Bruden spilles av filmdebuterende Kimberly Williams. Hun er selvsagt meget søt, men er ikke tilsvarende dyktig. Hun har utvilsomt fått rollen utelukkende for å trekke kåte unggutter til videobutikkene, noe hun burde ha alle forutsetninger til å lykkes med.

PER IVAR JOHANSEN

FILM

"Start på nytt i mulighetens land. Livet venter på deg i de utenomjordiske koloniene". I år 2019 er jorda en dyster og skitten plass. Bare de menneskene som ikke har greid å passere den medisinske kontrollen eller ikke har nok penger til å forlate jorda er igjen. Ridley Scott's ikke så muntre framtidvisjon er her på kino igjen i ny utgave.

Filmen handler om eks-politimannen Rick Deckard (Harrison Ford) som blir tvunget til å ta opp arbeidet sitt som Blade Runner. Han har som oppgave å ta knekken på noen replikanter som har trosset forbudet mot å oppholde seg på jorda. Replikantene er menneskelignende maskiner. De er konstruert for å arbeide ute i verdens rommet med en levetid på fire år. Og nå har noen av dem kommet til jorden for å prøve og forlenge livene sine. Deckards oppgave er å sørge for at dette ikke skjer. Dette er den ytre handlinga. Det er likevel det tragisk-filosofiske dimensjonene som løfter filmen opp og skiller den ut i fra andre. Filmen greier samtidig å kombinere science fiction- genren "umenneskelighet" med menneskelige følelser, som

BLADE RUNNER
-The Directors Cut-

nærhet, sympati og varme, noe som er sjelden at en ser. I den nye utgaven er det ikke gjort store forandringer, men for helhetsinntrykket av filmen er de betydelige. Lengden på filmen er stort sett den samme, men fortellerstemmen i den første utgaven er fjernet - det visuelle blir enda mere framtrøddene. Vi får også en dypere innsikt i Deckards sinn gjennom en drømmesekvens viet hans egen opprinnelse og essens. Hvor kommer vi fra? Hva er vi? Varemerket for amerikansk film, den lykkelige slutten, er dessuten kuttet ut til fordel for en mer tvetydig finale. Filmen er visuelt

storslagen. Designen av kulissene og kameraføringen er bare med på å underbygge det ganske dystre stemningen i filmen. "Blade Runner" satte i så måte en ny standard for filmer innen science fiction-genren når den kom ut i 1981. Harrison Ford gjennomfører en av sine beste roller og de prestasjonene resten av skuespillerne utfører ligger langt over gjennomsnittet for andre filmer i samme genren. Når manuskriptet også holder mål er det klart for en filmopplevelse mange kan se fram til.

FREDRIK NILSEN

på første rad i mørket

Etter nærmere tre uker på lerretet i Trømsø er "Telegrafisten" av Erik Gustavson sett av nærmere 9000 publikummere. Trømsø er faktisk en av de byene der denne filmen går best. For de som ikke har sett denne norske stemningsfilmen med en god porsjon kjærlighet vil den fortsette å gå i en stund til. Den samme tilstrømningen er det til filmen "Bodygard" med Whitney Huston og Kevin Costner i hovedrollene. En kjærlighetsfilm av beste (?) amerikansk merke. Filmen har hatt stor tiltrekning på publikum, bare etter 1 1/2 uke har mer enn 6000 kvinner (og menn?) kjøpt billett for dagdrømmeri i mørket.

Kjærlighetsfilmene går altså for fulle hus. Det er dette som er grunnen til at det vil ta litt tid før det kommer noen nye filmer, men de kommer etter hvert. Først ute er "Bram Stoker's Dracula". Den siste og mest spektakulære filmatiseringen av legenden Dracula. Foruten kjente skuespillere er det mange effekter i filmen. Det kan jo nevnes at filmen er en 100% studioproduksjon. En annen grøsser som kommer er "Gressklipper Mannen". Filmen er basert på en novelle av Stephen King. Mannen er en av de mest leste nålevende forfatterne, og denne filmatiseringen av boka hans ved samme navn er bare en av

mange. Temaet i filmen er fantasi og virkelighet. "Blade Runner" kommer også (se egen omtale). To komedier står på trappene: "Kjære, jeg forstørret barnet" står Walt Disney bak, og er en oppfølger til "Kjære, jeg forminket barnet". Som andre Walt Disney filmer er denne og den andre komedien, "California man", ukontroversielle filmer og dermed trygg underholdning. "California man" er laget i samme stil som "Waynes World", enkelte kritikere i USA mener sogar at Wayne og Garth har møtt sin overmann.

FREDRIK NILSEN

UKA- 93 er på trappene. Ti dager i mars måned er satt av til underholdning og aktiviteter med forskjellig innhold.

Sentralt i enhver studentuke står revyen. Den er

hovedattraksjon nummer en, og forventningene er deretter.

Per Sandøy er mannen det meste står og faller på. Ler vi ikke, får han skylda.

-Det hender jeg er morsom

Le Mirage. Mandag kveld. Helga er over. Nattens riddere har trukket seg tilbake for å nyte sine erobringer eller slikke sine mer eller mindre selvpåførte sår. Slagmarken er ryddet og orden gjenopprettet for en stakket stund. Time out. Ved et bord sitter to gutter i dyp konsentrasjon over et Backgammon-brett. Bymesterskapet går snart av stabelen. Trening må til skal man ha håp om suksess. Og det har jo de fleste. Ikke minst han vi har avtale med, og som dukker opp presis til tross for beinhardt tidsskjema.

Sjefstrener for UKA-revyen 93, Per Sandøy, setter seg ned. Han ser trøtt ut.

-Jeg er sliten. Har jobbet i ett kjørt siden fredag. Ting må forandres hele tiden, vi har mange pianister, men mangler piano, jeg må pante flasker for å få bagasjeplass, skistativet skal monteres, det er jævlig kaldt og bilen kommer sikkert til å snø ned i natt.

-Javel, ja?

- Vi drar til Skibotn i morgen. Skal isolere oss der til fredag. Skrive revyen ferdig, øve inn det som er klart. Alle blir med, hele ensemblet. Flaskene er fra en øvingshelg på Ramfjord skole, det er bare brusflasker.

Han sitter med ytterjakken på, og virker egentlig ikke så veldig avslappet. Soveposene under øynene hans gir det gutteaktige ansiktet et voksent, alvorlig preg. Hvordan går det egentlig med revyen han er ansvarlig for?

-Vi er i rute, har de fleste numrene i boks.....men vi har nesten ikke øvd. Det er mye igjen, mange hull å tette ennå. Men det blir bra. Og artig, kjempeartig.

Sier Per Sandøy. 28 år gammel. Oppvokst i Elsfjord, et sted mellom Mosjøen og Mo i Rana. I Aschehougs ettbinds beskrevet som "tidligere kommune" og "stasjon på Nordlandsbanen". Tar vi med at innbyggertallet ligger rundt 70, forstår man at det ikke er verdens navle det dreier seg om.

-Jeg hadde to venner, søsteren min hadde ingen. Egentlig er jeg ganske unik; det er ikke mange instruktører som

kommer fra Elsfjord, sier han med et stort glis.

Det står til liv, med andre ord. Til tross for at den unge elsfjordingen mer ser ut som en Genganger enn leder og vitamininnsprøyter for årets revyensemble. Å være instruktør er ingen ni til fire-jobb. Kaffe blir drivstoff, søvn en bigeskjeft. -Jeg er den som skal ro det hele i land, knytte trådene sammen til en helhet. Være en samlende faktor. Tillit og autoritet blir nøkkelord. Jeg må kunne lytte til skuespillernes innspill, ikke bli en diktator, en maskin. Samtidig må jeg greie å skjære gjennom hvis det

trenge, få orden på sakene. Han får det til å høres enkelt ut. Så greit fungerer det vel ikke i praksis? - Jo da, no problem. Han flirer godt. Humor ser, i motsetning til søvn og frisk luft, ikke ut til å være mangelvare hos Per Sandøy. Som revyinstruktør må en vel være morsom, skal resultatet bli bra? - Det hender jeg er morsom, men det er ingen forutsetning for å være god som instruktør. Mye viktigere er det å få ting til å fungere, ha overblikk over situasjonen, og takle problemer som oppstår underveis. Dessuten må du få med at jeg ikke arbeider alene. Finn A. Sørbo, veteran i revymiljøet i

Tromsø, er min høyre hånd. Vi er et såkalt buljong-par. Et godt team. Han gliser igjen. Begrepet er hentet fra skøytesporten. Buljongparet er dem ingen gidder å se. Alle kjøper seg varm drikke mens skøyteløpere fra for eksempel Spania får rundetider Per Jorsett aldri har tatt i sin munn.

Det er viktig å ha flinke medhjelpere, men teater er nå ikke noe nytt begrep for Per Sandøy heller. Etter revyarbeid blant annet i Bodø, har han utdannet seg ved Institutt for Drama og Teater i Trondheim, hvor han også deltok aktivt i student-teateret. Som

nåværende leder for Hålogaland amatørteaterselskap, er han i stadig kontakt med teateramatører som trenger drahjelp og inspirasjon i sitt arbeid.

Og nå skal han altså inspirere og dra skjulte student-talenter frem i rampelyset.

- Det som gjør revy så spesielt er at man har så kort tid på å etablere situasjonen og typene. Alt skal være tydelig og gå kjapt for seg, poenget må sitte som et skudd. Det er ingen lett oppgave, så fra nå av blir det fullt kjørt. Skuespillerne blir ikke studenter igjen før etter premieren.

Per Sandøy spøker ikke nå. Ensemblet har tydeligvis lange, strevsomme dager foran seg før de forhåpentligvis kan innhente den største utmerkelsen en revy kan få; publikums latter. Og salens jubel bør man ikke ta som en selvfølge. Humor er blodig alvor. Vil revyen preges av det nord-norske?

- Den blir som studentmassen; blandet. La oss heller si at det blir en global revy med universell, ja sogar kosmisk komikk. Han ler. En begynner etterhvert å lure på om det hele er en gimmick. At hans trøtte åsyn bare er teatersminke påsmurt for at undertegnede ikke skal skru forventningene for høyt. Vi lar det ligge og spør heller hva nord-norsk humor egentlig er.

- Det er humor fra Nord-Norge....vel...nærhet til naturkreftene kanskje. Noe sånt. I alle fall er det ikke puling og bannskap. Ikke bare det....

Klokken er blitt Jon Blund, men for Per Sandøy er natten ennå full av gjøremål. Har han noen gang angret på at han tok denne jobben?

- Nei, jeg angret ikke. Det blir en spennende tid fremover. Mye å gjøre, men slik skal det være. Hvis han fikk velge, hva ville revyinstruktør Sandøy helst ha gjort akkurat nå?

- Flyttet til Lofoten og blitt gårdbruker.

Det er på tide å si god natt.

KLAUS J. SONSTAD
Foto av
MARKUS HAREIDE

TEATER

-Vi er amatører som har drevet "I Godt Selskap" i over to år. I dag er vi seks jenter, som alle er studenter. Ensemblet består av fire skuespillere, og to musikere. Nummerene akkompagneres av piano og fløyte. Ann-Jorid er pianist og komponist. Ellers skriver vi alle tekstene i fellesskap, med Tyra som instruktør og største bidragsyter.

Kryptisk ramme

Selskapet har satt opp to kabareter siden oppstarten, og det er stoff fra disse samt noe nytt som skal vises i Oslo. Den nye oppsetningen har heter "Få det ut", og skal spilles en gang i Tromsø, før avreise til hovedstaden. Dette skjer tirsdag 16. mars, kl. 21.00 på Skarven.

Hva er det dere vil vise Tromsø-folk, og senere et formodentlig blasert Oslo-publikum?

-Vel, vi har en kabaret som presenteres innenfor en ramme, en ramme som

SELSKAP SOM SATSER

Amatørteater-miljøet i Tromsø har etterhvert blitt meget aktivt og produktivt. Byen har til stadighet nye kabareter og teateroppsetninger av små, uavhengige grupper. Mange av disse har utspring i universitetsmiljøet. At det finns kvalitet, vet vi. Nå vises det også stort vågemot og vilje til å satse. "Kabaretteateret I Godt Selskap" legger lista høyt, og drar 24. mars til Oslo for å vise seg fram.

muligens kan virke noe kryptisk.... La oss si det slik: Vi viser ni nummer, en inngang og en utgang, som handler om liv, lyst og last.

Humor er vårt middel og stort sett ikke vårt mål. Og hva er målet? -Det er å formidle noe vi har sett, noe vi har tenkt på. Noe

vi liker/misliker. Kort sagt, noe vi har på hjertet. Kabaretformen er fri, den tillater, og inkluderer nærmest hva som helst.

Kafe Frølich

Er det ikke vågalt å satse på Oslo?

-Joda, men vi har i lengre tid planlagt en turne. Så fikk vi kontakt med en fyr som kjenner miljøet i hovedstaden. Han kunne ordne spillested, og fikse alle praktiske ting, som trykking av billetter, PR osv. Han ordnet oss plass på Kafé Frølich, som ligger på Drammensveien. Her skal vi spille 24-28 mars.

Hva med økonomi, er dette gambling?

-Dette er lavt budsjettert. Vi betaler flyreisa sjøl, bor gratis hos slekt og venner, og spiller for døra. Det vil si at billettinntektene går uavkortet til oss. Derfor satser vi ikke så altfor mye, håper vi.... Reisekassa satser vi på å skrape sammen til med vår oppsetning på Skarven.

Bildet viser fra venstre: Nora Evensen, Tori Flaatten Halvorsen, Marit Nilsen, Kari Thori Kogstad, Ann-Jorid Pedersen og Tyra Bondevik Tønnesen.

JARLE JOHANSEN
Foto av
LAILA UNHJEM

En opera er et syngespill, oppfunnet for ett par hundre år siden. En eller annen person fikk det for seg at han (for det var naturligvis en han, dengang også) skulle legge litt action til notarkene sine, og fikk en annen person til å snekre sammen en høvelig historie. Og så gikk det mote i dette her, og snart satt det en komponist og en skribent over manuskripter og partitur i hver en by, med god gammel vin i krystallglass på bordet ved siden av.

Og vakre, tragiske, romantiske, hjerteskjærende historier kom fram under fjærpenne, med tonefølge av ditto arier, Ouvertyrer, duetter. Til slutt, en morgen når tåka lå tett og fuktig over Paris eller London eller Wien, da ville en sliten rygg strekke på seg, ta en titt på sine blekkflekkete hender, samle sammen ett par hundre sider noteark i en stor haug og krype til køys. Uten å ha den fjerneste anelse om at siste hånd derved var lagt på et verk som kanskje skulle komme til å bli spilt i mange, mange år.

OPERA, OPERA!

En gang for lenge, lenge siden satt det en kar og putlet med noe skriblerier på denne måten. Det var i 1786, i Salzburg, en fattig mann som

fikk oppdrag på oppdrag fra sin arbeidsgiver, kurfyrsten av regionen, for en minimal lønn. Og en tidlig grålysning gikk også denne kunstneren inn på

soveværelset, etter kanskje å ha kattet et tankefullt blikk ut av vinduet, på Salzburg bys morgenstemning. Det som da lå igjen på skrivebordet, strødd utover gulvet, mange tusen noter, tonearter, dur og moll, utstrykninger, fiolin, bratsj, horn, pauker, obo, styrkegrader, mezzoforte, crescendo, pianissimo, ritardando, en manns verk, dette skulle bli verdens mest spilte opera.

"Figaros bryllup" er en lang opera. Den varer i tre timer, pluss pause, og bare det er nok til å gi en enkel sjel alvorlig angst. Men, på den annen side; når en opera blir så bejublet og prist, settes opp gang på gang i århundre etter århundre, og fremdeles trekker til seg begeistret publikum til fulle hus verden over, da må man kunne anta at det dreier seg om mer enn en tre timers kontinuerlig kamp mot søvnen.

Retten nok. Historien er akkurat så usannsynlig, tåpelig og komplisert som en amerikansk såpeopera. En tjener, Figaro, hos en viss greve Almaviva skal gifte seg, med Susanna. Men Greven har et godt øye til denne

samme Susanna, og for å gjennomføre sine planer med henne, har han tilbudt paret et rom vegg i vegg med sitt eget. I tillegg har vi sjalusi over en lav sko, potensielle elskere gjemt i klesskap, forrædere, hemmelige stevnmøter, slåsskamper og alt annet hva hjertet kan begjære av enkel litteratur. Dette er pakket inn i musikk, om jeg får lov, klassisk musikk av ypperste klasse, praktfulle harmonier, lekende lette løp, vakre arier gjennomsløkte av oppriktige følelser, trillende treblåspartier som jubler til livets pris, og tuttipartier med full symfonibesetning som kommer buldrene opp fra orkestergrava. Teater på scenen, praktfulle kostymer, silke, fløyel, en blodrød kappe, og hvitmalte ansikter. Mimikk, følelse, lidenskap, falskhet, intriger og lykkelig slutt. Selvfølgelig. Mozarts Figaro vil komme til å feire bryllupet sitt for mange, mange generasjoner enda.

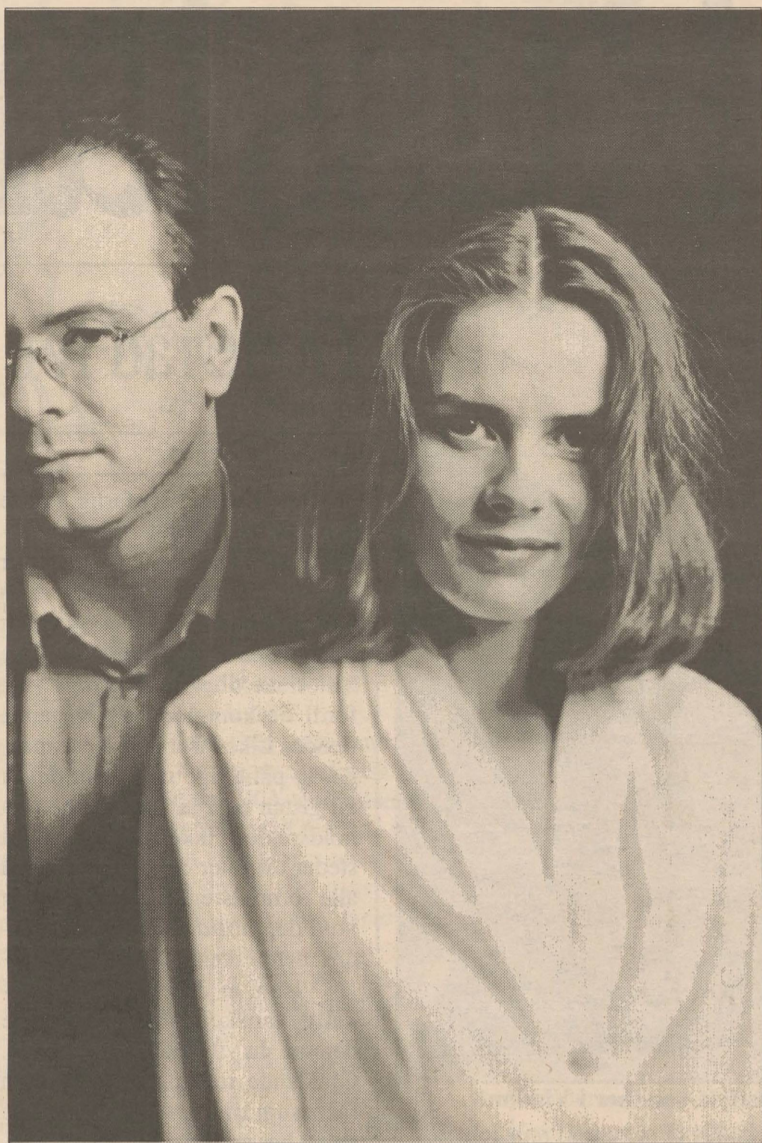
INGRID N. WALSETH
Foto av
INGEBJØRG B.
TØNNESEN

MUSIKK

Det er tydeligvis på Borti Natta det meste skjer på musikkfronten de kommende to ukene. UKA- 93 har i samarbeid med Borti Natta tre kjente artistnavn å skilte med, foruten to, iallefall foreløpig for tromsøværingene, mindre kjente navn. Jan Eggum, Dronning Mauds Land og Yeahlove Swans er hovednavnene. Tett etter følger Di Derre og Butterfly Garden, foruten det lokale Lazy Zway.

Jan Eggum, gammel travet, med sorg og treffende refleksjoner over eget kjønn i gitarkassen sin, entrer scenen torsdag den 11. mars. En scenefremtreden som visstnok skal innholde like mye flott lun humor i samtale med publikum, som alvor i de melodiose låtene han har gitt det norske folk i to tiår. En opptreden

Under: Butterfly Garden, Over: Dronning Mauds Land

Under: JAN EGGUM

på Skarven et tidligere år gav trampeklapp imellom låtene. Nøyaktig en uke senere, den 18. mars kommer Yeahlove Swans, nominerte i rock- kategorien forut for årets spellemannspris, og med NRK-opptreden samme kveld som fersk reklame. Velkjent blant de seriøse svartkledde. Og mye tyder på at en stor del av de svartkledde denne kvelden vil være kvinner. Forut for Yeahlove Swans opptreden vises nemlig The Men & Only Show; et multi- media show med menn som sex-symboler og pin-up-figurer. Kritikerroste Dronning Mauds Land spiller den 17. mars. En nærmest samlet presse har øst ut lovprisninger i giga-klassen for deres siste plate "Noe som har hendt". Denne inneholder forøvrig spesial skrevne tekster

Noe som har hendt

Da Dronning Mauds Land, med Ingeborg Magerøy og Arne Bergren i spissen, debuterte høsten 1990, var det med den vakreste norsk-språklige utgivelsen det året. Skiva inneholdt en rekke søte pop-perler med små-melankolske tekster, og var en verdig fortsettelse på det de to hadde gjort med sitt gamle band, the Tunicates. Så ble det stille rundt bandet, i hvertfall på overflaten. "Ting tar litt tid med Arne og meg", forteller Ingeborg Magerøy på telefon fra hovedstaden. "Først begynte vi å lage en plate, men så fant vi ut at vi ville lage en annen plate i stedet!"

To og ett halvt år etter den suksessfulle debut-utgivelsen, foreligger oppfølgeren, en plate som har fått navnet "noe som har hendt". -Hva ligger det i denne tittelen?

"Tittelen kom ganske naturlig, rett og slett fordi plata er tilbakeblikk på ting som har skjedd. Alle tekstene omhandler lengsler mot noe som har vært, men også mot ting som vil komme".

Tekstene denne gang er skrevet av Lars Saabye Christensen, og man kan spørre seg om hvordan man har greid å få nettopp han til å skrive pop-tekster.

"Vel, vi har alltid vært fasinert av bøkene til Lars, og en kveld satt vi og bladde i en diktsamling han hadde gitt ut. Vi fant ut at han skrev diktene sine på en veldig musikalsk måte, og at denne mannen måtte kunne skrive gode pop-tekster. Så vi tok kontakt med han, og han var veldig positiv til et samarbeid. Han hadde hørt om oss og likte de tingene vi hadde gjort. Etterhvert ble det en del kafèbesøk og brevtrafikk for utveksling av idéer og skisser. Du kan si at tekstene til Lars gled rett inn i vår verden, inn i vår virkelighet. Jeg tror han har tenkt veldig mye på at ordene skal være klangfulle og rytmiske."

Reint musikalsk følger Dronning Mauds Land det samme vellykkede spor som tidligere, ved å skape søte og uskyldige pop-perler. -Hva er egentlig formelen?

"Vi lager jo musikken sammen, Arne og jeg. Arne er opprinnelig trommeslager og tenker rytme og komp når han skriver, mens jeg er sanger og tenker melodi. Jeg synes de beste låtene våre er de der vi har startet på hver vår ende, og har møttes på midten. Melodien "ikke sett noen spor" synes jeg er ett godt eksempel på det. Den melodien er vel også favorittkuttet mitt, men som de fleste andre så liker jeg forskjellig musikk etter dagsformen. Låtene på plata fyller på en måte forskjellige behov."

-I norsk musikkliv fremfører Dronning Mauds Land en type musikk som dere er ganske alene om. Føler dere selv at dere står alene?

"Det er litt interessant akkurat det der, og det er vel noe vi har følt hele veien, både gjennom the Tunicates og nå med Dronning Mauds Land, at vi står alene. Jeg tror faktisk det er det vi har vært på jakt etter, nemlig å skape vårt eget uttrykk og ståsted. På den måte har forventningspresset både fra kritikere og andre folk blitt mye mindre."

Dronning Mauds Lands nye plateselskap er det prestisjetunge Kirkelig Kulturverksted, et selskap kjent for sine kvalitetsutgivelser.

"Det har vært en veldig enkel og komfortabel prosess å jobbe med Kirkelig Kulturverksted. Vi snakker samme språk og forstår hverandre, selv om de har litt flere bibler på kontorene sine enn det vi har hjemme. De er veldig kvalitetsbevisste, samtidig som de tenker økonomisk fornuftig. De hadde ikke masse forventninger om at vi skulle selge masse plater, men sendte oss i studio med blanke ark, med beskjed om å gjøre hva vi ville. De sa det ble bra uansett hva vi gjorde, og det må jeg si var en fantastisk deilig tillit å få".

Er det duket for årets konsert i Tromsø, montro?

Reise i Russland

Ta en omvei neste gang du skal sørover. Har du en uke eller to til overs, så hvorfor ikke dra via Russland? Vi reiste hjem via Murmansk, Moskva, Vladimir, St.Petersburg, og gjennom Finland og Sverige tilbake til Norge. Det tok oss 12 dager, men vi fikk masse opplevelser på kjøpet og betalte ikke stort mer enn en fullpris flybillett til Stavanger.

Av Øyvind Eggen og Hanne Johansen (foto)

Selv inkludert fly til Kirkenes, buss, tog, og båt videre gjennom Murmansk, Moskva, Vladimir, St.Petersburg, Finland og Sverige kostet det oss under 3000 kroner. Og turen beviste at det faktisk lar seg gjøre å reise på egenhånd i Russland.

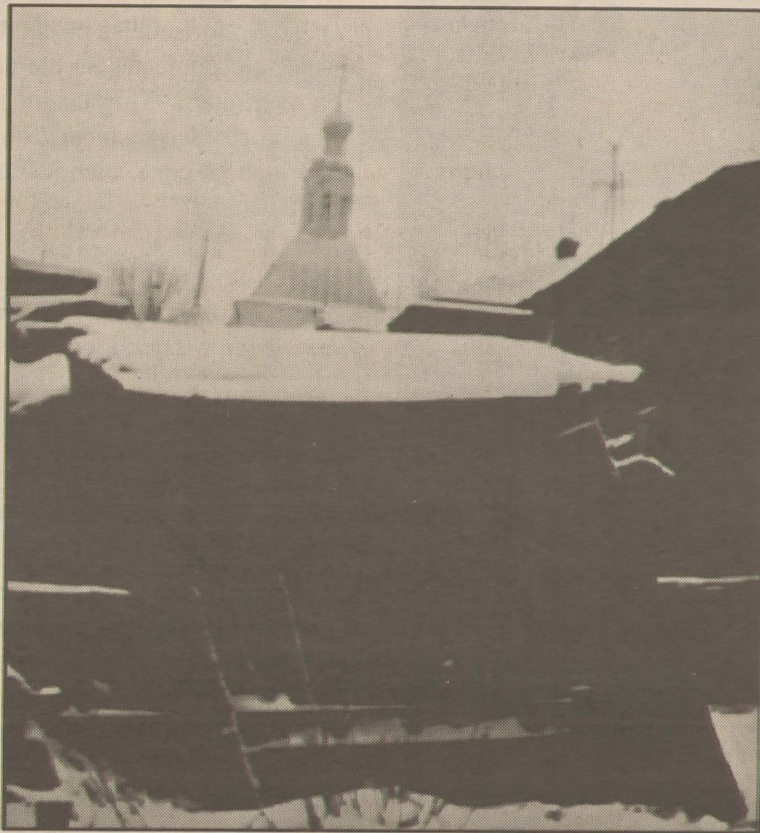
Vi ble ikke slått ned, ikke frastjålet så mye som en rubel, vi sultet ikke, og vi kom oss ut av landet til planlagt tid.

Dagene gikk med til småturer i byen, vi gikk på marked, besøkte kirker og muséer og tok avstikkere inn i smågater med fantasifull trehusbebyggelse. Ingen vits i å dra raskt og overfladisk rundt for å få med flest mulig severdigheter. Da er det like spennende bare å labbe rundt, og se på folkeliv og den kontrastfylte russiske arkitekturen. Midt imellom store, grå boligblokker finnes falleferdige, men fantasifullt utsmykkede nydelige små trehus. Bak grå fasader i offentlige bygg kan du finne muséer med nydelig interiør, og det finnes mange nydelige små og store kirker.

Storbysightseeing i Moskva gjorde vi enklest og rimeligst på tilfældighetenes premisser; det er bare å hive seg på et kollektivtransportmiddel. Trikk er det sikreste, den går nå i allefall på skinner og kan ikke dra for langt ut på landet.

Innpakning er viktigere enn bevegelsesfrihet, tenker russiske mødre og pakker ungene inn i skinnklær.

Arkitekturen i Russland er kontrastfylt, som her i Vladimir.

Den menneskelige kontakten gikk ut på vekselvis å smile eller prøve å overse de som snakket til oss på russisk. Samme hvor mye vi gjentok "jeg forstår ikke" på russisk, fortsatte de snakkesalige russerne å overøse oss med russiske gloser uten hensyn til at vi ikke forstod. De lo og smilte - eller skjelte oss ut alt ettersom - og vi forsøkte å svare med samme mynt uten å ane hva vi snakket om. Når vi bare hadde tid til det, klarte vi å kommunisere uten ord - det tok bare så uendelig lang tid å gjøre seg forstått ved hjelp av hendene eller blyant og papir.

Språkproblemene førte forresten til at vi helt ufrivillig ble med i en demonstrasjon mot Jeltsin og for gammelkommunistene. Like ved den Røde plass kom vi over en hel masse mennesker som gikk i tog og ropte slagord på russisk. Vi kjente bare igjen ordet "Jeltsin", og fulgte etter til Kreml. Først senere på kvelden forstod vi av nyhetene at vi

hadde demonstrert mot Jeltsin, og at folka rundt oss hadde brølt noe slik som "død over Jeltsin".

Det er som å reise i hvilket som helst ikke-vestlig land. Størst glede av turen får du ved å frigjøre deg fra kravet om å oppleve "mest mulig", og få med mest mulig underholdning. Gå rundt og se deg om, prøv å få kontakt med folk (det går an å kommunisere uten å kunne språket), og prøv å se deres livssituasjon på deres egne premisser.

Det viktigste er å ha evne og vilje til å frigjøre seg fra de vanlige forestillingene om hvordan et samfunn "skal" se ut. Det er ingen grunn til å reise til et annet samfunn dersom du skal vurdere det etter samme målestokk som vi bruker i Vesten. I så fall tjener ikke turen til annet enn å styrke din egen nasjonale selvtilitt.

For selvfølgelig ser bygninger, biler og klesdrakt "grått og trist" ut etter vår målestokk - alt som avviker fra vår målestokk blir jo enten "grått og trist" eller "jålete". Og materielt sett står det dårlig til. Selv om det var mat nok å få i butikkene, var utvalget magert og prisene høye etter russiske forhold.

Men turen er bortkastet hvis du kommer som turist og dømmes slik etter førsteintrykket. Klarer du å se litt lengre får du antakelig noen overraskelser. Kanskje ligger en del av hemmeligheten i å la være å se så godt etter hva de ikke har i landet - let heller etter hva de har, som kanskje vi ikke har. Russerne har en kultur, en livsholdning og en humor som det er svært interessant å bli kjent med. De har et forhold til klesmoter, arkitektur og kunst som bryter med våre vante forestillinger, men er desto mer spennende å få et glimt av. Og de har evnen til å få start på en eldgammel, slitt Lada som hadde vært skrapjern i Norge - og de kjører gjerne med en nesten tosfret promille. Det er spennende!

Gode råd før Russlandturen

Av Øyvind Eggen

Det er langt fra ufarlig å reise i Russland, spesielt i Murmansk-området. Det går mange historier om turister og journalister som har blitt slått eller dopet, og fått frastjålet alt. Kanskje blir disse historiene tillagt ekstra mye vekt fordi de kommer fra vår gamle fiende. Likevel er historiene mange og pålitelige nok til at det er all grunn til å ta alle mulige forholdsregler. Ikke bo eller spis på steder du føler deg usikker på, ta alle forholdsregler mot tyveri, og hold deg alltid sammen med andre mennesker.

Visum er den første og antakelig vanskeligste hindringene dersom du vil reise på egen hånd. Gjeldende regler sier at du kun får visum til Russland dersom du enten har en offisiell russisk mot-takerorganisasjon (ikke privatpersoner), eller har reservert hotellovernatting for hele oppholdet. Det siste blir dyrt - hotellpriser starter på rundt 400 kroner natta om du kjøper fra Norge. Ring det russiske konsulatet i Oslo (ikke ambassaden - de vil ikke hjelpe deg), spør etter søknadsskjema og få bekreftet reglene for visum - de kan endres over natta. Eller spør et reisebyrå om de har muligheter for å trikse deg inn. Sambandet Norge-SUS i Oslo har en fantastisk serviceinnstilling og kan muligens hjelpe deg. Hvis ingen kan hjelpe deg, kan du jo prøve å sende en søknad uansett - det kan hende at reglene for visum bare er papirregler som ingen ennå har tatt initiativ til å endre.

Alt unntatt overnatting er ekstremt billig, på grunn av den (for russerne) tragisk svake rubelen. Noen ganske få hundrelapper holder for en uke, forutsatt at du klarer deg uten reisebyråer. Dersom du tør vente med å fikse billetter og overnatting til du er inne i Russland, sparer du masse penger og risikerer like masse trøbbel.

For eksempel koster en togbillett fra Murmansk til Moskva (36 timer) cirka en norsk tier hvis du kjøper den på stasjonen. I Norge koster den rundt 300 kroner. Problemet er at utlendinger ikke har lov å kjøpe billetter på stasjonen, og blir henvist til et turistkontor. Du kan be en russer om å kjøpe billetten for deg, men da kan du risikere trøbbel når du viser den fram på toget. Og det ikke alltid enkelt å få tak i en russer som både kan engelsk og dessuten er villig til å hjelpe deg.

Mat, drosje og kollektivtransport, suvenirer og så videre koster så lite at prisene ikke er verdt å ta hensyn til. En busstur koster 15 øre, en helaften på restaurant kommer kanskje opp i 15 kroner. Maten er god, men vanligvis står bare en eller to retter på menyen.

Men hotellovernatting er dyrt.

En natt koster lett noen hundrelapper, og vanligvis er du nødt å betale i utenlandsk valuta. fikk en gang betale i rubler, slapp unna med 120 kroner for natt. Generelt gjelder regelen at hvis du får betale for de rubler, slipper du billig fra. Men det koster deg hard diskusjon. Det finnes et system for privat overnatting som du kan stille fra Norge til ca. 150 kroner natta. Snakk for eksempel med Kilroy Travels om dette.

Det absolutt beste transportmiddelet er tog. Togene er komfortable og presise, og billetter uhyre billig. får du tak i en kvinnerslugar, får du det atskillig mer komfortabelt enn om du reiser med NSB. Men kjøper billetten lokalt, må du sannsynligvis ta til takke med en mindre komfortabel firekvinningslugar.

Bussene er dårlige og overfylte, men det går greit på korte strekninger. Vi overlevde en 45 minutters tur i en sprengt buss med eksosutslipp rett inn i kapeen.

Billetter til konserter, baller, sirkus og så videre bør du kjøpe et lokalt billettkontor. Billetter som ellers ville kostet 10 rubler (15 øre), koster lett 10 dollar et reisebyrå.

Matmangel eller ikke, det er alltid køer i de store butikkene, fordi serviceinnstillingen er lik null. Effektiviteten er så lav at det ville være lange køer uansett hvor mye mat det er. Dessuten praktiserer man et tredobbeltskøsystem for å være sikre på kundene oppholder seg lenge mulig i butikken; først ser man varen og får vite prisen, deretter går man til en annen kø for å betale, og så tilbake til den første disken med kvittering, og får levert varen. Med språkproblemer i tillegg må du være forberedt på å bruke tid til alle innkjøp. Ta det med godt humør, når ikke russerne klager, hvorfor skal turistene begynne å lage trøbbel?

Visakort og reisesjekk brukes mot gebyr brukes i de største byene. Sjekk med banken. Uansett er du nødt til å ta med en del valuta i kontanter. Små dollarsedler er best å ta med. Gjør dem godt hvis du har dem på deg, helst tett inntil kroppen. Ta gjerne en ekstra femdollar og oppbevar den et annet sted, så har du noe å gå på hvis du blir frastjålet alt det andre.

Det er nesten slutt på valutaveksling på gata, og vekselkursen er den samme som i banken. Bestillinger i form av dollar er sjelden nødvendig. Du kommer vanligvis lenger med en sjarmøfens enn med penger, hvis du har problemer. Gi heller en dollar eller mer som gave, hvis du har lyst til å glede noen.

Kjære redaktør!

Tegning: Erik Ødegård

Jeg har akkurat lest Utopia nummer 2, som kom ut 16. februar. Selvsagt ble blikket fanget av førstesideoppslaget om UKA-93, og det aldeles festlige bildet av den is-spisende UKAsjefen som "fortsett har is i magen".

Jeg blar så over til sidene 4 og 5 for å lese mer om saken. Overskriften "UKA-93 RAKNER" slår mot meg, og jeg setter straks i gang med lesinga. "Ikke greie på økonomi" og "10 000 i underskudd" er overskrifter som absolutt setter meg i rett stemning. Her er det tydelig at noe er galt. Når jeg så leser videre i teksten forstår jeg at underskuddet på 10 000 er hentet fra et regnestykke der en påstått bankgaranti fra Universitetet og eventuell underskuddsgaranti fra Samskipnaden ikke er tatt med. Det at eventuelle inntekter fra annonsesalg til avisa, andre sponsorinntekter og inntekter fra besøkende ikke er tatt med, er jo absolutt på sin plass siden det er aldeles tydelig, jamfør de før nevnte overskrifter, at UKA-93 overhodet ikke kommer til å få solgt noen annonser, skaffet noen sponsorer eller solgt noen billetter.

Så er det denne Hareide da. Hvorfor er nå han intervjuet i det hele tatt, alt han har å si er jo at han beklager de problemene han skapte for UKA når han trakk seg som arrangementsansvarlig. Det kan da umulig ha noe med saken å gjøre. Nei der syns jeg Utopias reporter har vist dårlig journalistisk kritisk evne. Det at han har unnlatt å intervju Per Helge Nylund, det eneste gjenværende medlemmet i UKA-styret, er derimot et bevis på nettopp det. Sunn journalistisk kritisk evne.

Ja, og så dette med gode råd da. At UKA-sjefen kan uttale at han ikke trenger gode råd fra UKA -91 utover de som finnes i den permen som ligger igjen etter dem er aldeles utrolig. Mener den gode UKA-sjefen at Utopias lesere er så naive at de virkelig tror det finnes en skikkelig, gjennomarbeidet og grundig rapport etter UKA -91? En rapport så god at den ikke trenger ytterligere

Det er mulig å sette inn rubrikkannonser i Utopia. Har du noe du vil selge, kjøpe, bytte, leie, låne eller gi bort, kom innom Utopiakontoret med en lapp. Rubrikkannonser er gratis for studenter. Vi holder til i kjelleren under ISL. Utopia kommer ut hver 14. dag.

kommentarer? Nei, den må han lenge ut på fjorden med, i skuta si. (Og da bør han vel søke hyre ombord i revyskuta da, det eneste flytedyktige fartøyet nå for tida)

Og så dette med gode venner, da. Det er jo utrolig at Studentsamfunnet, og senere UKA-sjefen har klart å hemmeligholde UKA-93 så effektivt at ingen av Universitetets engasjerte studenter har fått nyss om saken og dermed kunnet melde seg som både UKA-sjefer, styremedlemmer og hva det måtte være. Det er jo tydelig at Samfunnets medlemmer, og ikke minst UKA-sjefen, alle sammen burde se seg om etter jobb i hysj-tjenesten. Nei denslags kamerateri og innside-handel lignende virksomhet burde en holde seg for god til ved et Universitet som så til de grader er preget av studentenes engasjement og interesse for studentarrangementer.

Når jeg så har fått lest ferdig sidene 4 og 5 blar jeg tilbake og starter på side en igjen. For å gå over til lederen på side 2. Og jammen er ikke den om UKA-93 den også. Men her synes jeg Redaktøren viser liten forståelse for hva saken virkelig dreier seg om. Her tar hun til orde for å støtte opp om UKA-93, for å unngå katastrofe, og for å redde arrangementet. Hvor kommer så dette fra? Her har man jo på sidene 4 og 5 utførlig fått forklart at UKA-93 er et synkende skip, uten redning. Nei, ærede redaktør, hadde du bare lest denne artikkelen på forhånd hadde du nok forstått at det er nytteløst å forsøke å få UKA-93 flytedyktig igjen, i alle fall så lenge den nåværende UKA-sjefen Peder A. Pedersen skal være skipper der ombord.

Og til slutt noen ord om kamerater og sånn. Jeg synes det er flott at Utopias reporter klarer å skille på kamerat og kamerat. Det faktum at hans artikkel er tydelig farget av uttalelsene fra Maayan Murad og Sten-Tore Roland, er overhode ikke noe problem selv om begge er medarbeidere i Utopia. Uttalelsene er grundig underbygd av tidligere blest-sjef Heidi Resch, som ikke har noe med Utopia å gjøre. Både Markus Hareide og Stig Kristiansen, som uttaler seg unnvikende, og delvis i favør av UKA-sjefen har tydeligvis ikke peiling på hva saken dreier seg om. Nei, da er det en helt annen sak at UKA-sjefen har sørget for å skaffe sine kamerater plass i UKA-styret og andre lukrative jobber innenfor UKA-93. Og bare for å ha det sagt. Jeg er selv en kamerat av UKA-sjefen Peder A. Pedersen, men neppe av hans nærmeste venner siden jeg hverken er tilbudt plass i UKA-styret eller andre lukrative jobber for UKA-93.

Anders Aspaas

Artikkelforfatteren for UKA-saken i Utopia nummer to, Kurt A. Seljeseth, skrev også lederen. red.

En reaksjon

I kjølvannet av diskusjonen omkring temaet faste og frie lesesalsplasser, trykte Utopia (16.02.93) en artikkel som vi - på grunn av taktiske feil og usakligheter - finner det nødvendig å kommentere.

Som det ble hevdet i artikkelen, var Breivika senter lagt fram som et mulig alternativ for studentforeldre, men dette ble forkasta lenge før Utopia gikk i trykken.

I tillegg er det uriktig å bruke betegnelsen "eneforsørgere" og "enslige". Retten til fast lesesalsplass gjelder for studenter med barn; altså både for studenter som er alene med omsorgen, og for studerende par med barn. Grunnen til at studentforeldre har et berettiget krav på faste lesesteder, er for det første at de som har tilsyn med

barna må ha mulighet til å kontakte foreldrene dersom noe skulle skje med barnet. For det andre stiller studiesituasjonen helt andre krav til effektiv utnyttelse av tida. Å bruke ettermiddagen til studier er utelukket.

Dessuten reagerer vi på tonen Røeggen bruker i sin artikkel. Ordvalget og vinklinga (f. eks. - "bønn", "psykiske problemer", "ulming i gangene", "klaging") er med på å framstille oss som en gruppe som spiller på medfølelse for å oppnå særfordeler. Vi spør oss uvilkarlig om dette bare er klønete journalistikk, eller om journalisten med hensikt formidler et bilde av oss som "sytpeisa & snyltera"?

Studentforeldrene

Matallergikere - se her!

Undertegnede lever glutenfritt, og går stadig og maser i kantina på Hovedgården om hva slags mat det er hvetemel i. Så tenker jeg, hittil i mitt stille sinn, at blant over 5000 studenter må det vel være noen flere som har det som jeg - eller strir med andre matproblemer. Derfor: Fritt Fram - alle diabetikere, laktoseintolerante, antiegg, cøliakere og hva dere nå måtte "lide" av alle sammen. Kanskje vi kan danne en slags forening, i alle fall kan vi prøve å få til en felles oversikt over hva kantine på Universitetet kan tilby for våre behov. Maten er der, det gjelder bare å identifisere den!

Undertegnede tar imot brev/lapper med navn, institutt, "lidelse" og gode forslag. Legges i stud.-posthylla på IRV, så tar jeg kontakt med hver enkelt etterhvert.

Ærbødigst
Nina Haug Johansen

Det Nasjonale Svik

I den dypeste skam har den sittende regjering besudlet vårt fødeland. De har latt utføre fedrelandssvik som får Quislings gjerning til og fremstå som et Nasjonalpatriotisk skrik. I påberobt Nasjonal ånd lar de hensynsløst bryte våre fedrelandsbånd. Folket ville det ikke slik. I sitt Nasjonale svik lar de andre avlytte overvåke utrenske og fengsle. De vil sikkert også gå over lik. De skulle stedes til vile alle la oss gjøre de kalde la oss applaudere de falle la de pines på helvetes tralle. Gud er med oss alle. De er syndefallet

Flømme.

La folket bestemme om EØS!

Årsmøtet i Studentar mot EF i Tromsø meiner at EØSavtalen må utsettast til etter stortingsvalet no til hausten. Det Stortinget som sit no har ikkje rett til å vedta EØSavtalen. Ved siste stortingsval lova dei to største partia i Noreg at det ikkje var aktuelt å endre Noreg sitt tilhøve til EF i den stortingsperioden vi er inne i. Dette løftet har dei brote - med glans. EØSavtalen er minst like omfattande som det medlemsskapet som Noreg sa NEI til i 1972. EØS er langt på veg eit økonomisk medlemskap i EFunionen.

Den einaste måten dei to største parti, AP og Høgre, kan vinne att tillit i folket, og vise at dei trur på folkestyret er ved å utsette EØSavtalen til etter valet, slik at veljarane får sagt kva dei meiner. Studentar mot EF ber om at truskapen til folkestyret skal vere større enn truskapen til Brüssel.

Studentar mot EF
Pål Julius A. Skogholt

Nei til salg av Norge

Ja til opprør
La dem kjenne revolusjonens glør
Slik nordmenn gjorde det før.

Norskistene Norge 1992.

Kjøp, salg o.l.

Vaskemaskin ønskes kjøpt billig, telefon 083-13815. Hjemme på kveldstid.

PC-skjerm, CGA m/ R6B tilslutning kjøpes. Student Ole J. Furu-set, Tlf: 083 - 98441.

Lite rom i harmonisk bofelleskap søker leieboer fra dags dato. Nær sentrum 1900,- u.strøm med jordbær i hagen.

Ring:083 11462
Hilsen tre jenter og Ronja(hund).

L
E
S
E
R
S
I
D
A

JAKTSTART I HOVEDGÅRDEN

Foto: Marianne Tønnessen

Mens vi venter på Polarinstituttet...

Dette er Utopia sin faste meldingspalte. Savner du noe, tips oss. Kontakt Tomas på Utopia-kontoret vis á vis ISV kantina.

Selv om Tromsø skulle få Polarinstituttet innen neste utgave, så forvil ikke. Spalten fortsetter i så fall med en liten navneendring.

Onsdag 3.mars

Homofile i Tromsø (*HiTø*) ser i dag på muligheter, begrensninger og holdninger i forhold til det å bli mamma og pappa. Møte avholdes i Hovedgården, rom A-222 klokka 19.00. Etterpå går vi på Peacock!

Tromsø Kristelige Studentlag (*TROKS*) arrangerer temamøte på universitetet.

Temakveld på Blå Rock. Nå er det *Led Zeppelin* som skal bejubles en hel kveld. Geir Bendiksen er plateprater.

I dag starter musicalen "Hotel Olympos" i Storsalen på Kulturhuset. Den blir framført av musikklinja ved Kongsbakken videregående skole. Stykket går i tre dager fram til 5.mars. Klokka

19.00 hver dag.

Fredag 5.mars

I dag feires *Ghanas* 36. uavhengighetsdag i Hovedgården fra klokka 10.00 til 18.00. Det vil bli utstillinger, kulturframvisning og servering av ghanesisk mat. Arrangementet fortsetter også på lørdag.

Tromsø konservative studentforening (*TøKSF*) har årsmøte klokka 18.00 i rom B-266 i hovedgården.

Lørdag 6.mars

Tromsø Filmklubb viser i dag tegnefilmen *Ringenes Herre*, basert på romanen av John Tolkien med samme navn.

Også i dag vil det være *ghanesisk* i Hovedgården. Fra klokka 19.00 til 24.00. Det blir musikk. Inngangsbilletten krone 30,-.

HiTø har semesterfest. -NB...lørdag...DS.

Søndag 7.mars

Andre søndag i faste. Er du lei av suppe nå?

Studentenes Undervannsklubb (*SUT*) dykker i Grøt fjorden.

Mandag 8.mars

I dag er det den internasjonale kvinnedagen. Det er fullmåne og lyst i natt.

Tromsø kristelige studentforbund

arrangerer *Kvinnemesse* i Domkirka etter toget.

Sosialistisk studentlag ber folk holde lommeboka klar for de skal samle inn penger til støtte for bosninske kvinner som utsettes for massevoldtekter av serbiske soldater.

Onsdag 10.mars

I dag Starter *UKA '93* med uketoget fra Studenthuset klokka 17.00. Det vil bli revy, konserter, seminarer, bodegafester og mer til i ti dager fram til lørdag 20.mars. Vi henviser til *UKA*-programmet som blir trykt på sistesiden av *UKA*-avisen.

HiTø ser på homofil/lesbisk/bifil litteratur. Hva skrives, hvilke temaer går igjen, og er det nyanser i de publiserte verkene? Møtet avholdes i Hovedgården, rom A-222 klokka 19.00. Senere går vi på Paletten!

Britisk Indie er tema på Blå Rock i kveld. En aften for de som synes mye av dagens rock er altfor dominert av roots, country og annen styggedom. Steffen Fjærvik er plateprater.

Torsdag 11.mars

Klokka 19.00 har *UKA* revyen premiere.

Det er *UKA*-konsert med *Jan Eggum* klokka 22.00 på Borti Natta.

Fredag 12.mars

Filmklubben viser *Kald Måne* klokka 16.30 på Verdensteateret.

Lørdag 13.mars

TSI-håndball menn skal i dag spille mot *BOIF* klokka 12.30 i Tromsdalshallen.

Filmklubben viser *Molière* klokka 14.30 på Verdensteateret.

Søndag 14.mars

Tredje søndag i faste. Greier du å holde deg unna matfatet?

TROKS skal i dag arrangere internasjonal fest klokka 18.00. Se etter oppslag for hvor det blir.

TSI-håndball menn skal i dag spille mot *THK.2* klokka 13.00 i Tromsdalshallen, mens *TSI-håndball* damer skal spille mot *THK.2* klokka 15.00 samme sted.

Tromsø Symfoniorkester holder konsert klokka 19.30 i storsalen på Kulturhuset. De vil framføre stykker av Grieg, Mahler og Sjostakovitsj.

Mandag 15.mars

I kveld er det *UKA*-konsert med *Lazy Zway* på Borti Natta.

Tirsdag 16.mars

I dag vil et nytt nummer av *Utopia* være klart.